

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**Využití Speciální pořádkové jednotky hlavního
města Prahy při zajišťování bezpečnosti měkkých cílů
v městském prostředí**

Autor práce: Roman Demjan, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Radek Fabian

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2025

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Roman Demjan, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Využití Speciální pořádkové jednotky hlavního města Prahy při zajišťování bezpečnosti měkkých cílů v městském prostředí

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Use of the Special Police Unit of the Capital City of Prague in Ensuring the Security of Soft Targets in the Urban Environment

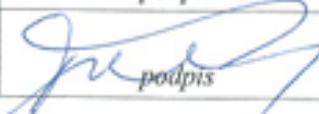
Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, včetně titulů):

Mgr. et Mgr. Radek Fabian

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): Prosinec 2024

Cíl bakalářské práce: Hlavním cílem práce je komplexně zhodnotit strategii a efektivitu Speciální pořádkové jednotky Policie České republiky Krajského ředitelství hlavního města Prahy (SPJ) při zajišťování bezpečnosti měkkých cílů v městském prostředí. Vedlejším cílem bakalářské práce je posoudit připravenost SPJ na zásahy při ochraně měkkých cílů a stanovit preventivní opatření a metodické doporučení pro zvýšení efektivity ochrany bezpečnosti veřejných míst a bezpečnosti civilistů.

Student: Roman Demjan, DiS.	13.12.2024 datum	 podpis
Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Radek Fabian	14.12.2024 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	16.12.2024 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	17.12.2024 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	20.1.2025 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. et Mgr. Radku Fabianovi za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce, celé své rodině za podporu a policistům sloužících na SPJ Praha, kteří mi byli oporou při zpracování bakalářské práce.

ABSTRAKT

DEMJAN, R. *Využití Speciální pořádkové jednotky hlavního města Prahy při zajišťování bezpečnosti měkkých cílů v městském prostředí: bakalářská práce.* České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2025 50 s. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. et Mgr Radek Fabian.

Klíčová slova: Speciální pořádková jednotka, měkké cíle, bezpečnost, krizové řízení, prevence.

Tato bakalářská práce analyzuje využití Speciální pořádkové jednotky Krajského ředitelství Policie České republiky hlavního města Prahy (SPJ) při ochraně měkkých cílů v městském prostředí. Měkké cíle, jako jsou nákupní centra nebo veřejné akce, jsou zranitelné vůči bezpečnostním hrozbám. Cílem práce je analyzovat strategii a efektivitu SPJ při jejich ochraně a zhodnotit účinnost používaných taktik. Výzkum je založen na interview s příslušníky SPJ a analýze případových studií reálných zásahů. Práce rovněž identifikuje klíčové výzvy a navrhuje doporučení pro zvýšení účinnosti bezpečnostních opatření.

ABSTRACT

DEMJAN, R. *Use of the Special Police Unit of the Capital City of Prague in Ensuring the Security of Soft Targets in the Urban Environment: Bachelor Thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2025. 50 pgs. Supervisor: Ing. Mgr. et Mgr. Radek Fabian.

Key words: Special Police Unit, soft targets, security, crisis management, prevention.

This bachelor's thesis analyzes the use of the Special Police Unit of the Regional Directorate of the Capital City of Prague (SPJ) in ensuring the security of soft targets in the urban environment. Soft targets, such as shopping centers or public events, are vulnerable to security threats. The aim of this thesis is to analyze the strategy and effectiveness of SPJ in protecting these targets and to evaluate the efficiency of applied tactics. The research is based on interviews with SPJ officers and an analysis of real-life case studies. The thesis also identifies key challenges and proposes recommendations to improve security measures.

Obsah

Úvod.....	10
1 Cíl a metodika bakalářské práce	11
2 Rozlišení základních pojmů	12
3 Definice a typy měkkých cílů	17
3.1 Dělení měkkých cílů	17
3.1.1 Otevřenost pro veřejnost	19
3.1.2 Vlastní bezpečnostní personál.....	19
3.1.3 Množství a koncentrace osob	19
3.1.4 Přítomnost policie	20
3.1.5 Přítomnost médií	20
3.2 Dělení měkkých cílů z hlediska bezpečnosti	20
3.3 Specifika útoků typu AMOK ve vzdělávacích institucích.....	22
3.4 Střelba na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze	23
3.5 Podobný útok aktivního střelce v zahraničí	25
4 Oprávnění policie k ochraně měkkých cílů.....	27
4.1 Obecné zásady užití donucovacích prostředků	27
4.2 Donucovací prostředky	27
4.3 Obecné podmínky použití donucovacího prostředku.....	28
4.4 Použití zbraně.....	29
4.5 Povinnosti policisti po použití donucovacího prostředku nebo zbraně.....	30
4.6 Zákrok pod jednotným velením	30
4.7 Oprávnění omezení osobní svobody užívané policisty při zákrocích pod jednotným velením.....	31
4.8 Zajištění osoby dle § 26 Zákona o PČR.....	31
4.9 Zadržení osoby podezřelé podle Trestního řádu	33
5 Historie speciální pořádkové jednotky z pohledu ochrany měkkých a tvrdých cílů a kritické infrastruktury.....	34

6	Organizace SPJ Praha	35
6.1	Výcvik a výzbroj příslušníků SPJ Praha	35
6.2	Taktiky užívané SPJ Praha.....	36
6.2.1	Taktika AMOK	36
6.2.2	ATAK.....	36
6.2.3	Velitelská taktika.....	36
6.2.4	Pořádková taktika.....	37
6.2.5	Low profile.....	37
6.2.6	High profile	37
6.3	Výcvik a koordinace SPJ s vybranými složkami IZS	38
7	Bezpečnostní opatření (BO) prováděné policisty SPJ	40
7.1	Bezpečnostní opatření Centrum	40
7.2	Bezpečnostní opatření Židovské objekty	41
7.3	Bezpečnostní opatření (EDEN, JULISKA, ĎOLÍČEK, a jiná sportovní utkání...)	42
7.4	Bezpečnostní opatření HRAD.....	43
8	Metodologie výzkumu	45
9	Analýza výsledků	47
9.1	Analýza rozhovoru s informantem č. 1	47
9.2	Analýza rozhovoru s informantem č. 2	49
9.3	Analýza rozhovoru s informantem č. 3	50
9.4	Analýza rozhovoru s informantem č. 4	52
9.5	Analýza zásahu SPJ Praha při střelbě na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v prosinci 2023.....	54
9.6	Diskuze výsledků	55
9.7	Shrnutí praktické části.....	56
10	Návrhy a doporučení	57
	Závěr	59

Seznam použitých zdrojů	60
Seznam zkratek	64
Seznam obrázků	65
Seznam příloh.....	66
Přílohy	67

Úvod

Bezpečnost měkkých cílů v městském prostředí představuje jedno z klíčových témat současných bezpečnostních otázek. Měkké cíle, mezi něž patří veřejné prostory s vysokou koncentrací osob, jako jsou nákupní centra, veřejné akce či nádraží hromadné dopravy osob, jsou zranitelné vůči různým formám ohrožení, včetně teroristických útoků, násilných incidentů a narušení veřejného pořádku. Vzhledem k jejich charakteru a obtížné ochraně je nutné hledat efektivní strategie prevence a opatření, které minimalizují rizika a chrání civilní obyvatelstvo.

Na území hlavního města Prahy má v této oblasti zásadní roli Speciální pořádková jednotka hlavního města Prahy (SPJ), která je součástí Policie České republiky Krajského ředitelství hlavního města Prahy. Tato jednotka je určena pro preventivní nasazení při ochraně měkkých cílů, řešení krizových situací a ochranu veřejného pořádku ve specifických podmínkách městského prostředí. Využívá různé taktické postupy, monitorovací systémy a preventivní opatření, aby zajistila bezpečnost exponovaných lokalit a akcí.

Cílem této práce je analyzovat strategii a efektivitu SPJ při ochraně měkkých cílů, identifikovat klíčové výzvy a navrhnout možná doporučení pro zvýšení účinnosti bezpečnostních opatření. Výzkum se opírá o analýzu případové studie reálného zásahu a interview s příslušníky SPJ, jejichž zkušenosti poskytují cenný vhled do problematiky. Výstupy práce mohou přispět k lepší optimalizaci taktik SPJ a zvýšení bezpečnosti veřejných prostorů v městském prostředí.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Cílem této bakalářské práce je analyzovat strategii a efektivitu Speciální pořádkové jednotky hlavního města Prahy (SPJ) při ochraně měkkých cílů v městském prostředí a zhodnotit připravenost a význam SPJ při ochraně měkkých cílů na území Hlavního města Prahy. Práce se zaměřuje na hodnocení taktických a preventivních opatření prováděnými SPJ, posouzení účinnosti zásahů a identifikaci klíčových výzev souvisejících s ochranou měkkých cílů. Na základě získaných poznatků budou formulována doporučení pro optimalizaci bezpečnostních opatření a zlepšení postupů SPJ při prevenci a řešení krizových situací v městském prostředí.

Tato bakalářská práce je založena na kombinaci teoretické a praktické analýzy. Teoretická část práce zahrnuje analýzu odborné literatury, legislativních dokumentů, metodických pokynů souvisejících s ochranou měkkých cílů, činností SPJ, metodickými pokyny vyzbrojenosti, výcviku policistů a odbornou literaturou zabývající se taktikami užívanou příslušníky SPJ. Cílem této části je poskytnout přehled dosavadních poznatků o problematice ochrany měkkých cílů, vymezit základní pojmy relevantní pro tuto oblast (např. měkký cíl, krizové řízení, zásahová taktika), identifikovat teorie a přístupy, které budou použity při analýze bezpečnostních strategií, zdůvodnit výběr teoretického rámce pro zkoumání efektivit SPJ.

Praktická část práce se zaměřuje na empirický výzkum, který zahrnuje kvalitativní analýzu prostřednictvím interview s příslušníky SPJ a analýzu případové studie reálného zásahu. Sběr primárních dat je uskutečněn prostřednictvím polostrukturovaného interview s příslušníky SPJ zaměřeným na taktiku, prevenci a řešení krizových situací, analýzu případové studie konkrétního zásahu, kdy tyto poskytují empirická data o účinnosti opatření a sběru sekundárních dat spočívající ve studiu odborné literatury, policejních metodik a dokumentů zabývajících se strategií ochrany měkkých cílů. Dále tematické analýzy výpovědí respondentů s cílem identifikovat klíčová témata a výzvy a poté provést komparativní analýzu umožňující porovnání mezi interview příslušníky s reálnou případovou studií.

Výstup bakalářské práce by měl přispět k hlubšímu porozumění strategiím ochrany měkkých cílů v městském prostředí a mohl by sloužit jako podklad pro optimalizaci bezpečnostních opatření využívaných SPJ.

2 Rozlišení základních pojmů

Pro snažší pochopení problematiky bezpečnosti a ochrany měkkých cílů je potřeba definovat konkrétní pojmy a obhájit nutnost zabývat se ochranou měkkých cílů. Největší skupinou, u které se v současné době řeší ohrožení bezpečnosti, jsou měkké cíle, které představují civilní obyvatelstvo. V dnešní době jsou velmi častým fenoménem teroristické atentáty v podobě útoků se zbraněmi či najíždění vozidly do davů, které bývají politicky či nábožensky motivované a druhým stejně tak častým problémem ochrany měkkých cílů jsou útoky ve vzdělávacích institucích, které ale nejsou motivované dle výše uvedených. Spíše se jedná o jedince, kteří se shlédli v páchání násilí u druhých či trpí zátěžovými stavy spojenými s psychickým zdravím v kontextu dnešní společnosti.

Tato bakalářská práce se zaměřuje především na druhý z uvedených problémů, neboť je v České republice jeho výskyt častější. Současně s tím budu posuzovat využitelnost Speciální pořádkové jednotky Krajského ředitelství Policie České republiky hlavního města Prahy v komparaci s konkrétní případovou studií a její celkové zapojení do ochrany měkkých cílů na území města Prahy.

Bezpečnost - je komplexní, hierarchicky uspořádaný fenomén s vnitřní strukturou, jehož význam a funkce přesahují rámec jednotlivých vědních oborů i oblastí. Lze ji vnímat jako systém skládající se z mnoha podsystémů, který je zároveň součástí širších celků na regionální, kontinentální a globální úrovni. V nejzákladnějším pojetí je **bezpečnost** definována jako **absence nebezpečí**, což bývá označováno jako její úzké vymezení. Bezpečnost je vždy konkrétní a nemůže existovat bez vztahu k určitému objektu ohrožení – vždy se tedy váže na ochranu něčeho nebo někoho před potenciálním rizikem.¹

Bezpečnostní systém České republiky - zahrnuje primárně ozbrojené síly, ozbrojené sbory a záchranné sbory. Kromě těchto základních složek se na udržování bezpečnosti podílejí také další instituce a služby, jako například orgány veřejného zdraví, pohotovostní složky nebo různá občanská sdružení. Specifickou součástí bezpečnostního systému jsou pak zpravodajské služby, jejichž hlavní rolí je získávat a vyhodnocovat

1. ¹ **HRINKO, Martin.** *Pořádková činnost policie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. s 55. ISBN 978-80-7380-793-1.

informace nezbytné k ochraně ústavnosti, obrany země a klíčových ekonomických zájmů.² Nicméně v rámci tohoto textu jsou nejdůležitější první tři jmenované skupiny, které disponují největším počtem příslušníků.

Měkký cíl (soft target) - přestože termín „měkké cíle“ (soft targets) není nikde přesně definován, v zásadě je toto označení bezpečnostní komunitou používáno pro označení **míst s vysokou koncentrací osob a nízkou úrovní zabezpečení proti násilným útokům**.³ Typicky se jedná o veřejné prostory, které jsou pro svou zranitelnost vybírány jako cíle útoků, zejména teroristických.

Druhy měkkých cílů:

- Školská zařízení, koleje, menzy, knihovny
- Církevní památky a místa určená k uctívání
- Nákupní centra, tržiště a obchodní komplexy
- Kina, divadla, koncertní sály, zábavní centra
- Shromáždění, průvody, demonstrace
- Bary, kluby, diskotéky, restaurace a hotely
- Parky a náměstí, turistické památky a zajímavosti, muzea, galerie
- Sportovní haly a stadiony
- Významné dopravní uzly, vlaková a autobusová nádraží, letištní terminály⁴

Tvrdý cíl (hard target) – „tvrdými cíli jsou dobře chráněné a střežené objekty útoků (např. některé státní objekty, vojenské objekty, objekty dalších bezpečnostních složek, ale i některé dobře chráněné či střežené nestátní či komerční objekty)“.⁵

² WEISS, Tomáš. *Role policie a armády v Evropské unii: Analýza evropské a národní úrovně s využitím případové studie České republiky*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2015, s. 175. ISBN 978-80-246-2388-7.

³KALVACH, Zdeněk. *Základy ochrany měkkých cílů – Metodika*. [online]. Praha: Soft Targets Protection Institute. 2016 [cit. 2025 -02- 07], s. 5. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ochrana-mekkych-cilu.aspx>.

⁴Tamtéž, s.6.

⁵ Tamtéž, s.6.

Kritická infrastruktura – kritická infrastruktura zahrnuje jednotlivé prvky nebo soubory prvků, jejichž narušení by mohlo výrazně ohrozit bezpečnost státu, zajištění základních potřeb obyvatel, ochranu veřejného zdraví nebo stabilitu ekonomiky.⁶

Speciální pořádková jednotka hlavního města Prahy – Speciální pořádková jednotka hlavního města Prahy (dále jen SPJ) je specializovaná složka Krajského ředitelství hlavního města Prahy Policie České republiky určená k řešení mimořádných bezpečnostních situací, zajišťování veřejného pořádku při rizikových akcích a zásahům proti nebezpečným pachatelům a jako podpora prvosledových hlídek v rámci bezpečnostních opatření na území hlavního města Prahy. Kromě toho může být vyslána k plnění úkolů na území České republiky při mimořádných stavech nebezpečí či krizových stavech a dalších.

ATAK – je zkratka pro "Advanced Tactics and Knowledge" a označuje pokročilé taktiky a znalosti používané bezpečnostními složkami.

AMOK – tato definice vychází z pojmu uvedeného v souboru typových činností č. 14 integrovaného záchranného systému (STČ - 14/IZS), který charakterizuje aktivního střelce jako nebezpečného pachatele využívajícího střelnou zbraň k napadení jiných osob za účelem dosažení svých cílů. Typicky se jedná o jednotlivce, avšak může se jednat i o skupinu útočníků. Takový pachatel neváhá použít násilí s cílem způsobit co nejvyšší počet zranění nebo obětí.⁷

Patrola – je v tomto dokumentu označení pro policejní hlídku složenou ze dvou nebo více policistů, kteří provádí dohled nad dodržováním právních norem a veřejného pořádku. Primárním cílem je soustředit se na ochranu života, zdraví a veřejného pořádku před objasňováním majetkové a jiné trestné činnosti.

Hlídková služba – hlídková služba představuje jednu ze základních aktivit policie, jejímž účelem je pravidelné či nepravidelné monitorování přidělené oblasti s cílem prevence kriminality a udržování veřejného pořádku.

⁶**KOLEKTIV AUTORŮ.** *Krizová legislativa. 1. vydání.* Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016, s. 232. ISBN 978-80-7380-627-9.

⁷**KATALOGOVÝ SOUBOR TYPOVÉ ČINNOSTI, STČ – 14/IZS,** Společný list složek integrovaného záchranného systému Policie České republiky, s. 5, číslo jednací: PPR-4336/ČJ2013-990111, Typová činnost složek IZS při společném zásahu Amok – útok aktivního střelce. [online]. [cit. 2025-03-01]] Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/dokumentace-izs-587832.aspx>

Výcvik – je proces systematického vzdělávání a tréninku, jehož cílem je získání, rozvoj a upevnění dovedností, znalostí a schopností potřebných pro výkon specifických úkolů nebo činností.

Taktika – je v tomto dokumentu soubor metod a postupů používaných policií České republiky k dosažení konkrétních cílů v různých situacích. Cílem taktiky je snížit riziko při zajišťování bezpečnosti a eliminaci hrozeb. Primárně se v taktice zdokonalují útvary s prvosledovým statusem a speciální jednotky a zásahové jednotky.

Bezpečnostní opatření – jedná se o soubor pravidel či úkonů zahrnující činnosti zaměřené na maximální snížení rizik nebo omezení jejich negativních dopadů na lidské životy, zdraví a majetek.

Veřejná akce – událost přístupná široké veřejnosti, která může zahrnovat kulturní, sportovní, politické nebo jiné společenské aktivity.

Hrozba – pojem hrozba představuje možné nebezpečí či riziko, které může negativně ovlivnit zdraví, majetek nebo životní prostředí. V oblasti bezpečnosti se může jednat například o teroristické útoky, přírodní katastrofy či technické havárie.

Krizové řízení – soubor opatření a postupů určených k reakci na mimořádné události a krizové situace, které vykonávají přesně určené osoby s cílem zvládnout situaci a dostat vzniklé nebezpečí pod kontrolu.

Integrovaný záchranný systém (IZS) – koordinovaný systém složek, jako jsou policie, hasiči a zdravotnická záchranná služba, který zajišťuje reakci na krizové situace.

Evakuace – organizovaný proces opuštění určitého prostoru z důvodu hrozby nebo mimořádné události.

Bojová připravenost – bojová připravenost označuje stav připravenosti bezpečnostních složek k okamžitému nasazení do akce. Zahrnuje úroveň výcviku, morálky, vybavení a logistiky potřebné k efektivnímu plnění bojových úkolů.

Terorismus – terorismus představuje plánované násilí s politickým podtextem, které má zastrašit, způsobit škody nebo oběti. Útoky míří na symbolické cíle a jsou páčány jednotlivci nebo extremistickými skupinami.⁸

Rizikové faktory – aspekty, které zvyšují pravděpodobnost výskytu bezpečnostních hrozeb.

Kontrola vstupu – opatření sloužící k regulaci přístupu osob do určitých oblastí nebo objektů.

Reakční doba – doba, za kterou bezpečnostní složky zasáhnou při oznámení o incidentu.

⁸**WAIŠOVÁ, Šárka.** *Současné otázky mezinárodní bezpečnosti*. 2. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, s. 141. ISBN 978-80-7380-194-6.

3 Definice a typy měkkých cílů

Pojem „měkké cíle“ není v současné době přesně vymezen žádnou formální definicí. V bezpečnostní oblasti se tento výraz běžně používá k popisu míst, kde se vyskytuje velký počet lidí, a která zároveň vykazují slabší úroveň zabezpečení proti násilným činům. Právě kvůli těmto vlastnostem bývají tato místa vybírána nejenom útočníky ale i jinými hrozbami, které mají za cíl útočit na lidský život, zdravý, vyvolat chaos, paniku a cílit tak v rámci náboženských, politických či jiných cílů.

3.1 Dělení měkkých cílů

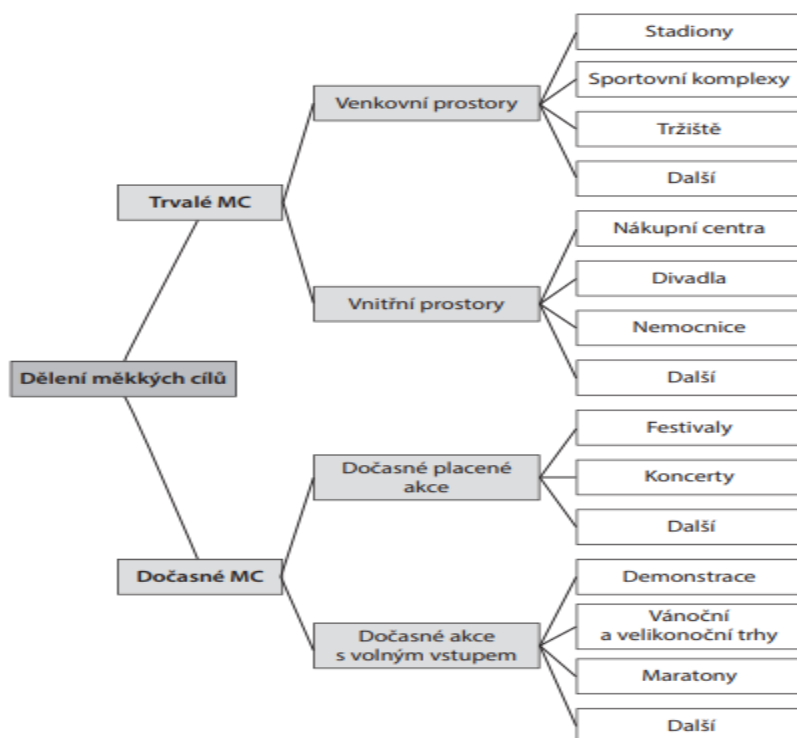
Měkké cíle lze rozdělit na dvě základní skupiny: **trvalé** a **dočasné**. **Trvalé měkké cíle** zahrnují veřejně přístupná místa a objekty, jako jsou náměstí, tržiště (venkovní prostory) nebo obchodní centra (vnitřní prostory), která jsou otevřena po celou dobu. **Dočasné měkké cíle** představují krátkodobé události a akce, například sváteční trhy, benefiční koncerty, festivaly nebo demonstrace. Tyto dočasné cíle se dále rozlišují podle přístupnosti – na akce volně přístupné a na ty, které vyžadují zakoupení vstupenky.⁹ Obecně lze tedy říct, že se jedná o volně přístupná místa, kde se nachází značné množství lidí bez balistické a jiné ochrany.

- vzdělávací instituce, studentské ubytovny, jídelny a studijní prostory,
- sakrální stavby a místa určená k náboženským obřadům,
- obchodní domy, tržnice a nákupní zóny,
- filmová, divadelní a hudební centra, zábavní parky,
- veřejná shromáždění, protestní akce a průvody,
- noční podniky, hudební kluby, gastronomická zařízení a ubytovací služby,
- rekreační a historická místa, galerie a muzea,
- sportovní arény a multifunkční stadiony,
- klíčové dopravní uzly, železniční a autobusová stanoviště, letecké terminály,
- zdravotnická zařízení, kliniky a nemocniční komplexy,
- masové akce, procesí, poutní setkání,
- kulturní, sportovní a náboženské události,

⁹KALVACH, Zdeněk. *Základy ochrany měkkých cílů – Metodika*. [online]. Praha: Soft Targets Protection Institute. 2016 [cit. 2025 -02- 07], s. 6. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ochrana-mekkych-cilu.aspx>.

- centra pro komunitní setkávání a volnočasové aktivity.¹⁰

Obrázek 1 Dělení měkkých cílů¹¹

Po roce 2014 se celosvětová pozornost zaměřila na problematiku teroristických útoků, což vedlo k intenzivnější debatě o ochraně měkkých cílů, které se ukázaly jako častý terč útočníků. Začaly se klást otázky, proč byl vybrán konkrétní objekt, proč k útoku došlo v určitém čase a proč byla použita právě daná metoda – například výbušnina, nákladní vozidlo nebo nůž. Bezpečnostní experti se snaží na tyto otázky nalézt podložené odpovědi, avšak nelze s jistotou předpovědět, kde, kdy a jaký způsob útoku bude zvolen příště. Co však lze určit, je míra atraktivity jednotlivých objektů z pohledu útočníka – zda mají pro něj vyšší strategickou hodnotu, zda umožňují dosažení maximálního mediálního ohlasu nebo slouží k propagaci určité ideologie.¹²

¹⁰KALVACH, Zdeněk. *Základy ochrany měkkých cílů – Metodika*. [online]. Praha: Soft Targets Protection Institute. 2016 [cit. 2025 -02- 07], s. 6. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ochrana-mekkych-cilu.aspx>.

¹¹APELTAUER, Tomáš; DUFEK, Zdeněk; VANGELI, Benedikt; ROSENKRANZ, Jiří; HROMADA, Martin; MRÁZKOVÁ, Lucia; LAPKOVÁ, Dora; KOTEK, Lukáš; LJUBYMENKO, Krystyna. *Ochrana měkkých cílů*. Praha: Leges, 2019, s. 30. ISBN 978-80-7502-427-5.

¹²NEVRKLA, Jakub, a kolektiv. *Měkké cíle*. Praha: Soft Targets Protection Institute, 2019, s. 66. ISBN 978-80-270-7066-4.

Útok na měkký cíl nebývá výsledkem zkratovitého jednání. V drtivé většině případů se jedná o dlouhodobé plánování, pozorování místa a vyhodnocení zabezpečení a plánování možností k dokončení činu. **Útočník** zhodnocuje několik **faktorů**:

- otevřenost pro veřejnost
- přítomnost bezpečnostního personálu
- množství a koncentrace osob
- přítomnost policie
- přítomnost médií
- symboličnost cíle (teroristické a jiné náboženské útoky).¹³

3.1.1 Otevřenost pro veřejnost

Typ prostoru, ve kterém se akce koná, zda jde o venkovní událost, uzavřený objekt nebo veřejně přístupné místo ovlivňuje jeho atraktivitu jako cíle. Čím je prostor otevřenější, tím více roste jeho zranitelnost. U měkkých cílů tato charakteristika ovlivňuje bezpečnostní opatření, zejména možnosti kontroly vstupu a ochrany perimetru. Pokud není možné prostor uzavřít a regulovat přístup osob, zvyšuje se jeho atraktivita pro potenciální útočníky.

3.1.2 Vlastní bezpečnostní personál

Zapojení vlastního personálu do bezpečnostních úkolů výrazně posiluje celkovou účinnost bezpečnostního systému. Přítomnost bezpečnostních pracovníků nebo poradatelské služby zároveň snižuje atraktivitu daného cíle pro potenciální útočníky.

3.1.3 Množství a koncentrace osob

Jedním z klíčových znaků měkkých cílů je koncentrace osob, která bezpochyby ovlivňuje jejich atraktivitu pro útočníky. Vyšší počet přítomných lidí zvyšuje riziko útoku, avšak podle nedávných trendů postačuje k útoku již určitá minimální koncentrace, přičemž další nárůst počtu osob už nehraje tak významnou roli. Pro měkký cíl je tedy množství a rozmístění osob především faktorem, který určuje zaměření bezpečnostních opatření a přípravu ochranných strategií.

¹³**KALVACH, Zdeněk.** *Základy ochrany měkkých cílů – Metodika*. [online]. Praha: Soft Targets Protection Institute. 2016 [cit. 2025 -02- 07], s. 18. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ochrana-mekkych-cilu.aspx>.

3.1.4 Přítomnost policie

Přítomnost policie hraje klíčovou roli jako odstrašující faktor a snižuje atraktivitu daného cíle pro potenciální útočníky. Pokud je objekt nepřetržitě střežen policií, přestává být považován za měkký cíl. Často však bývá policejní dohled pouze dočasný, omezený na určitou lokalitu nebo zaměřený primárně na udržování veřejného pořádku, aniž by zahrnoval zásahové schopnosti.

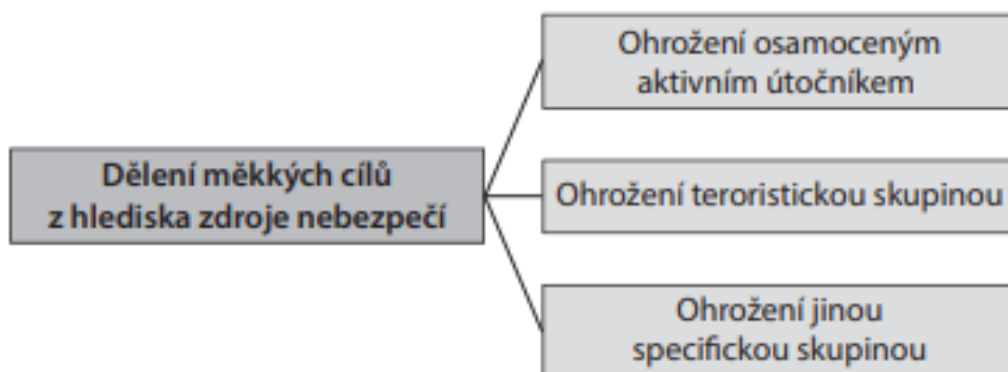
3.1.5 Přítomnost médií

Mediální pokrytí představuje silný motivační faktor pro teroristické útočníky i jiné násilné pachatele, zejména při významných událostech, které jsou vysílány živě v televizi.¹⁴

3.2 Dělení měkkých cílů z hlediska bezpečnosti

Jako základní dělení z hlediska možného ohrožení bezpečnosti měkkých cílů konkrétním subjektem lze tyto rozdělit následovně:

Obrázek 2 Dělení měkkých cílů z hlediska zdroje nebezpečí¹⁵

V období od 1. ledna do 30. června 2024 bylo na území České republiky zaznamenáno celkem 139 osob v souvislosti s tranzitní nelegální migrací. Ve srovnání se stejným obdobím roku 2023 to představuje meziroční pokles o 660 osob, tedy o 82 %. Nejčastěji se jednalo o migranty pocházející ze Sýrie, Etiopie, Afghánistánu, Eritrey, Turecka, Iráku a Egypta. Z hlediska způsobu vstupu na území ČR převládala pozemní

¹⁴KALVACH, Zdeněk. *Základy ochrany měkkých cílů – Metodika*. [online]. Praha: Soft Targets Protection Institute. 2016 [cit. 2025 -02- 07], s. 18. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ochrana-mekkych-cilu.aspx>.

¹⁵APELTAUER, Tomáš; DUFEK, Zdeněk; VANGELI, Benedikt; ROSENKRANZ, Jiří; HROMADA, Martin; MRÁZKOVÁ, Lucia; LAPKOVÁ, Dora; KOTEK, Lukáš; LJUBYMENKO, Krystyna. *Ochrana měkkých cílů*. Praha: Leges, 2019, s. 31. ISBN 978-80-7502-427-5.

cesta ze Slovenska. V rámci vnitroschengenských letů migranti téměř vždy přicestovali z Řecka, přičemž se ve většině případů prokazovali neregulárními doklady. Cílovou destinací těchto osob byla převážně Spolková republika Německo, v menším počtu případů pak další státy západní Evropy. Česká republika tak i nadále slouží primárně jako tranzitní země.¹⁶

České domobranecké hnutí tvoří různorodá skupina volně propojených organizací, jejichž aktivity bývají často nesystematické a nekoordinované. Ideologické zaměření těchto skupin není jednotné a nehraje klíčovou roli v jejich fungování. Mezi členy se nacházejí jak jedinci s výrazně protisystémovým postojem, tak osoby bez jasného ideologického směřování, pro které jsou hlavní motivací militaristicky zaměřená setkání.¹⁷ Podle výroční zprávy BIS z roku 2024 je česká domobranecká a paramilitární scéna aktivní převážně spíše ve virtuálním prostoru a potýká se s personální vyprázdněností. Největší nebezpečná aktivita, která stále přetrvává je u této skupiny nedovolené ozbrojování a opatřování si planých zbraní.¹⁸

Pro podmínky České republiky je největší hrozbou ohrožení osamocením aktivním útočníkem, čemuž nasvědčují útoky:

- Útok ve Žďáru nad Sázavou (2014): Dne 14. října 2014 zaútočila žena s nožem na střední škole ve Žďáru nad Sázavou, kde zabila jednoho studenta a další osoby zranila.¹⁹
- Střelba v Uherském Brodě (2015): Dne 24. února 2015 vtrhl ozbrojený muž do restaurace Družba v Uherském Brodě, kde zastřelil osm lidí a následně spáchal sebevraždu.²⁰

¹⁶ **Odbor azylové a migrační politiky.** *Čtvrtletní zpráva o migraci za II. čtvrtletí 2024* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 13. srpna 2024. [cit. 2025-03-01], s. 7. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/clanek/ctvrtletni-zprava-o-migraci-za-ii-ctvrtleti-2024.aspx>.

¹⁷ **BEZPEČNOSTNÍ INFORMAČNÍ SLUŽBA.** *Výroční zpráva 2021.* [online]. Praha: BIS, 2022. [online]. [cit. 2025-03-01], s. 19. Dostupné z: <https://www.bis.cz/vyrocní-zpravy/vyrocní-zprava-bezpecnostni-informacni-sluzby-za-rok-2021-e1718a7b.html>.

¹⁸ **BEZPEČNOSTNÍ INFORMAČNÍ SLUŽBA.** *Výroční zpráva 2023.* [online]. Praha: BIS, 2024. [cit. 2025-03-01], s. 35. Dostupné z: <https://www.bis.cz/vyrocní-zpravy/vyrocní-zprava-bezpecnostni-informacni-sluzby-za-rok-2023-47d0b95d.html>

¹⁹ **FILIPOVÁ, Nikola.** *Ve Žďáru nad Sázavou žena ubodala studenta Petra. Lidé na něj vzpomínají.* [online]. Deník.cz, 2023. [cit. 2025-03-01]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/regiony/zdar-nad-sazavou-tragedie-utok-stredni-skola-zemrel-student-petr-vejvoda.html>

²⁰ **IDNES.cz.** *Střelec zabil v hospodě v Uherském Brodě osm lidí, mrtvý je také on* [online]. iDNES.cz, 24. února 2015 [cit. 2025-03-01]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zlin/zpravy/strelba-v-hospode-v-uherskem-brode.A150224_135231_zlin-zpravy_ras

- Střelba ve Fakultní nemocnici Ostrava (2019): Dne 10. prosince 2019 došlo ke střelbě ve Fakultní nemocnici Ostrava, při níž útočník zabil sedm lidí a následně spáchal sebevraždu.²¹
- Střelba na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze (2023): Dne 21. prosince 2023 došlo k útoku na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze, při němž útočník zabil 14 lidí a 25 dalších zranil. Pachatel, student fakulty, poté spáchal sebevraždu. Tento incident je považován za nejtragičtější masovou střelbu v moderní historii České republiky.²²

3.3 Specifika útoků typu AMOK ve vzdělávacích institucích

V roce 2018 došlo v Evropě k výraznému nárůstu útoků ve školách, což představuje specifickou kategorii incidentů, zejména s ohledem na profil útočníka, místo útoku a způsob provedení. Útočníky často tvoří osoby, které danou školu v minulosti navštěvovaly nebo jsou stále jejími studenty. Tento fakt významně ovlivňuje průběh útoku, jelikož pachatelé mají snadný přístup do budovy i přes bezpečnostní opatření a zároveň dobře znají její vnitřní uspořádání. Nejčastěji se tyto útoky odehrávaly na základních a středních školách. Vzhledem k profilu útočníka je nezbytné volit odlišné postupy než u jiných typů útoků. Přestože jde o skupinu, se kterou lze efektivně pracovat v rámci preventivních programů na školách, zároveň představuje významné bezpečnostní riziko, neboť útočníci obvykle nemají problém projít do objektu i přes existující kontrolní opatření.²³

Zatímco v zahraničí, především ve Spojených státech, dochází k útokům na školy poměrně často, v České republice se podobný scénář nestal až do roku 2023. Na území hlavního města Prahy se dosud odehrál pouze jeden amokový stav, kterým je výše zmíněná střelba na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze v roce 2023.

Příkladem konkrétního přístupu k ochraně měkkých cílů v oblasti školství je technická norma ČSN 73 4400:2016, která byla přijata v roce 2016. Tato norma detailně řeší prevenci kriminality prostřednictvím vhodného plánování a realizace bezpečnostních

²¹ **iDNES.cz.** Střelec v ostravské nemocnici zabil šest lidí. Policie ho našla, je po smrti. [online]. iDNES.cz, 10. prosince 2019 [cit. 2025-03-01]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ostrava/zpravy/strelba-ostrava-nemocnice-police-zasah.A191210_081440_ostrava-zpravy_klu

²² **iDNES.cz.** Online: Střelba na Filozofické fakultě UK. iDNES.cz [online]. 21. prosince 2023 [cit. 2025-03-01]. Dostupné z: <https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/strelba-v-centru-prahy.B1007983/8>

²³ **NEVRKLA, Jakub, a kolektiv.** *Měkké cíle*. Praha: Soft Targets Protection Institute, 2019, s. 43. ISBN 978-80-270-7066-4.

opatření. Zabývá se ochranou osob a majetku, zohledňuje kulturně-sociální specifika jednotlivých lokalit a vychází z evropských standardů. Přestože primárně cílí na základní a střední školství, může být metodickým vodítkem i pro vysoké školy a další veřejné či soukromé instituce.²⁴

3.4 Střelba na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze

Dne 21. prosince 2023 došlo k nejtragičtější masové střelbě v novodobé historii České republiky, jejímž dějištěm se stala Filozofická fakulta Univerzity Karlovy (FF UK) v Praze. Útočníkem byl čtyřiaadvacetiletý student David Kozák, který se řádně zapsal ke studiu historie a politologie, přičemž do poslední chvíle nebudil zásadní podezření ze strany svých pedagogů či spolužáků.²⁵

Několik hodin před samotným útokem byl v obci Hostouň nalezen mrtvý otec útočníka. Tato informace byla následně jedním z impulzů pro zahájení pátrání po Kozákovi, který byl v tu dobu již považován za podezřelého z plánování sebevraždy, potažmo nespecifikovaného nebezpečného činu. Policie mezitím obdržela upozornění, že se student může nacházet v prostorách FF UK. V odpoledních hodinách téhož dne se několik policistů dostavilo do budovy fakulty na náměstí Jana Palacha, kde vrátným a dalším zaměstnancům ukazovali fotografie několika osob, včetně Kozáka, a žádali jejich identifikaci. O důvodu pátrání se policisté konkrétněji nezmiňovali, z jejich dotazování však vyplynulo, že hledají psychicky labilního studenta s možnými sebevražednými sklony.²⁶

Policisté také navštívili zahraniční oddělení fakulty, kde si prostřednictvím interního systému ověřili identitu studenta a jeho rozvrh. Následně navštívili Ústav světových dějin, kde se dotazovali na jeho výuku, která podle rozvrhu měla probíhat v jiné budově – v Celetné ulici. Tento fakt zřejmě přispěl k mylnému předpokladu, že se Kozák v době pátrání nenachází v hlavní budově fakulty.²⁷

²⁴**HRINKO, Martin, a kol.** *Prvosledové hlídky policie v systému ochrany měkkých cílů*. Praha: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2023, s. 156. 978-80-7380-931-7.

²⁵**UNIVERZITA KARLOVA.** *Sled událostí před a během útoku na FF UK* [online]. Praha: Univerzita Karlova, 2024 [cit. 2025-03-01]. Dostupné z: https://cuni.cz/UK-13264-version1-sled_udalosti_pred_a_behem_utoku_na_ff.pdf

²⁶**REFLEX.CZ.** *Časová osa útoku na filozofické fakultě: Ve 12:20 první podezření, ve 3 začala střelba, ve 4 zemřel útočník* [online]. 21. prosince 2023 [cit. 2025-03-01]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/zpravy/122424/casova-osa-utoku-na-filozoficke-fakulte-ve-12-20-prvni-podezreni-ve-3-zacala-strelba-ve-4-zemrel-utocnik.html>

²⁷ Tamtéž.

Mezitím se student nepozorovaně pohyboval po prostorách budovy. Ostraha fakulty jej při vstupu nezaznamenala, neboť měl status studenta a nebyl důvod mu omezit vstup, i přesto, že již měla informaci o možném nebezpečí. Byl ozbrojen legálně drženými střelnými zbraněmi. Ve 4. patře budovy následně došlo k samotnému útoku. Kozák začal střílet nejprve na přítomného vyučujícího a následně pokračoval ve střelbě do přilehlých učeben. Mezi oběťmi byli jak akademici, tak studenti. Útočník se po útoku přesunul do 5. patra, kde se podle dostupných informací zabarikádoval a následně spáchal sebevraždu.²⁸

Celý incident vyvolal šok nejen v akademickém prostředí, ale i ve společnosti jako celku. Vedení univerzity, Policie České republiky i vláda ČR ihned reagovali vyhlášením smutku a zpřísněním režimu bezpečnosti na veřejných místech a školách. Filozofická fakulta Univerzity Karlovy a Univerzita Karlova zveřejnily podrobné vyjádření i časovou rekonstrukci událostí, která ukázala nejen selhání systému včasného odhalení, ale i komplikovanost reakce na situaci, kdy je pachatel zároveň „zevnitř“ akademického prostředí.²⁹

Tato tragédie otevřela zásadní debatu o ochraně tzv. měkkých cílů, zejména školských zařízení. Přestože univerzity byly dosud vnímány jako bezpečná prostředí otevřená veřejnosti, útok v prosinci 2023 poukázal na nutnost systémových změn, včetně preventivních opatření, technického zabezpečení vstupů a lepšího sdílení informací mezi bezpečnostními složkami a institucemi.³⁰

Podle dostupných informací, zejména z článku "Časová osa útoku na filozofické fakultě": Ve 12:20 první podezření, ve 3 začala střelba, ve 4 zemřel útočník" publikovaného na webu Reflex.cz, začal útok v sídle Filozofické fakulty Univerzity Karlovy přibližně ve 14:55. Policie přijala první tísňové volání ve 14:57 a ve 14:59 obdržela oznámení o střelbě od několika studentů, které instruovala, aby se zabarikádovali v místnostech. Pachatel zahájil útok v učebně č. 423, kde usmrtil devět osob a dalším dvanácti způsobil těžká zranění. Kolem 15. hodiny se pokusil proniknout

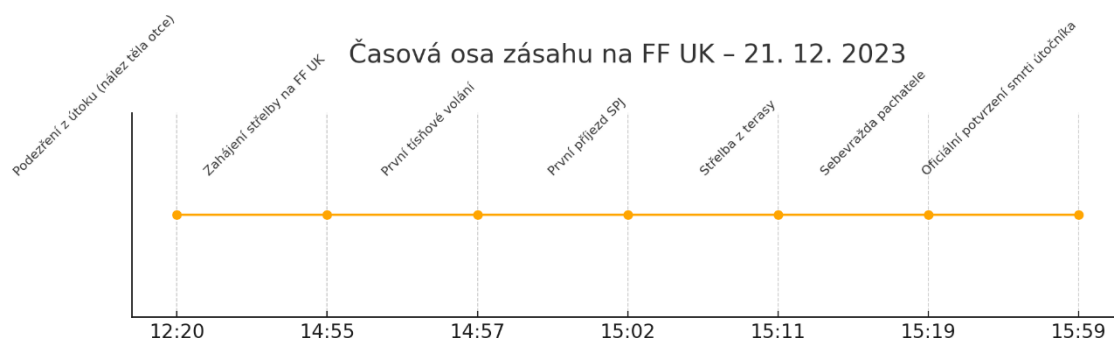
²⁸UNIVERZITA KARLOVA. *Sled událostí před a během útoku na FF UK* [online]. Praha: Univerzita Karlova, 2024 [cit. 2025-03-25]. Dostupné z: https://cuni.cz/UK-13264-version1-sled_udalosti_pred_a_behem_utoku_na_ff.pdf

²⁹ČESKÁ TELEVIZE. *Filozofická fakulta nabídla vlastní chronologii útoku z 21. prosince* [online]. 10. ledna 2024 [cit. 2025-03-25]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/filozoficka-fakulta-nabidla-vlastni-chronologii-utoku-z-21-prosince-344830>

³⁰ Tamtéž

do zabarikádované učebny č. 417. V 15:02 dorazily k budově policejní jednotky, přičemž prvotními zasahujícími byli členové SPJ, kteří prováděli výcvik ATAK na Staroměstském náměstí. Zásah komplikoval fakt, že střelba nebyla slyšet a přístup do čtvrtého patra nebyl přímo z centrálního schodiště. V 15:11 byl pachatel na střešní terase a střílel na osoby na náměstí a v přilehlých ulicích. Když se k němu policisté přiblížili, v 15:19 spáchal sebevraždu. Jeho smrt byla veřejně potvrzena v 15:59.³¹ David Kozák svým jednáním usmrtil 14 lidí a 25 lidí zranil.

Obrázek 3 Časová osa zásahu na FF UK³²

3.5 Podobný útok aktivního střelce v zahraničí

Nejvíce zkušeností se střelbou ve vzdělávacích zařízeních mají Spojené státy americké, které podle celosvětových statistik drží prvenství, co se počtu AMOKů na školách týče. V knize „The Handbook of homeland security“ je kromě rozboru širokého spektra bezpečnostních hrozeb v USA věnována kapitola největším případům masových vražd na školách od roku 1966 do roku 2023.

Na základě 5 nejnebezpečnějších aktivních střelců na univerzitách a univerzitních kampusech lze tyto akce také klasifikovat jako řízené masovým vrahem a že jde o skutečnou masovou střelbu. Mohou také existovat určité nesrovnalosti ve statistikách, pokud jde o aktivní střelby na základě toho, jak organizace definuje a kategorizuje aktivní střelby, ale výzkum podporuje, že aktivní střelci jsou součástí historie Spojených států od roku 1764. Mezi 5 největších hromadných střelb střelba z Virginia Tech, střelba z věže University of Texas, střelba na UCC, střelba na univerzitě Oikos a střelba z Kalifornské státní univerzity. K těmto střelbám došlo v posledním desetiletí od roku 1966 do roku 2015 a jejich umístění se pohybuje od veřejných a soukromých až po čtyřleté a dvouleté

³¹ REFLEX.CZ. Časová osa útoku na filozofické fakultě: Ve 12:20 první podezření, ve 3 začala střelba, ve 4 zemřel útočník [online]. 21. prosince 2023 [cit. 2025-03-01]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/zpravy/122424/casova-osa-utoku-na-filozoficke-fakulte-ve-12-20-prvni-podezreni-ve-3-zacala-strelba-ve-4-zemrel-utocnik.html>

³² Vlastní zdroj.

vzdělávací instituce. Vzhledem k rozsahu těchto aktivních střeleb se začala zavádět významná protipatření, aby bylo možné správně zvládnout a potenciálně zmírnit budoucí aktivní střelby, které by se vyskytovaly ve vysokoškolském prostředí.³³

Autoři knihy v knize docházejí k závěru, že se samotné školské instituce měli mnohem více věnovat pachatelům, kteří dost často dopředu reflektovali o svém jednání, avšak nikdo se nevěnoval prevenci ve formě psychologického vyšetření u speciálně pověřeného pedagoga, který mohl vyhodnotit míru hrozby a vyrozumět příslušné úřady.

³³**ROMANIUK, Scott N.; CATINO, Martin Scott; MARTIN, C. Augustus.** *The Handbook of Homeland Security. 1. vydání.* Boca Raton: CRC Press, 2023, 494-495. s. ISBN 978-1-138-50172-0.

4 Oprávnění policie k ochraně měkkých cílů

Cílem této kapitoly není rozebírat všechna oprávnění Policie ČR, neboť do ochrany měkkých cílů patří hlavní částí i prevence, nýbrž zde chci vyjmenovat práva policistů, kterými jsou schopní tuto ochranu zajistit.

Mezi základní oprávnění je oprávnění dle § 51 a § 52 Zákona č. 273/2008 Sb. O Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen Zákona o PČR). Při tomto se policisté musí řídit podmínkami použití donucovacích prostředků uvedených v §53 Zákona o PČR. Dále mohou jako nejúčinnější oprávnění užít střelnou zbraň, avšak musí po užití donucovacích prostředků nebo zbraně splnit povinnosti dle §58 Zákona o PČR. Kromě předchozích paragrafů se příslušníků zařazených u SPJ Praha týká primárně §59 Zákona o PČR, neboť ve většině případů zakročují právě pod tímto paragrafem.

4.1 Obecné zásady užití donucovacích prostředků

Policista je oprávněn použít při zákroku donucovací prostředek a zbraň, k jejichž používání byl vycvičen. Policie jako centralizovaná ozbrojená složka s hierarchickou strukturou využívá převážně jednotné vybavení, s jehož používáním jsou všichni policisté pravidelně školeni a procvičováni. Pokud některé útvary pracují s odlišnými prostředky, musí být příslušní policisté speciálně vyškoleni pro jejich správné a bezpečné využití.³⁴

4.2 Donucovací prostředky

Donucovacími prostředky jsou

- a) hmaty, chvaty, údery a kopy,
- b) slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek,
- c) obušek a jiný úderný prostředek,
- d) vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky,
- e) vrhací prostředek, který nemá povahu zbraně podle § 56 odst. 5,
- f) zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění odjezdu vozidla,

³⁴VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky. Komentář. 2. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2014, s. 206. ISBN 978-80-7400-543-5.

- g) vytlačování vozidlem,
- h) vytlačování štítem,
- i) vytlačování koněm,
- j) služební pes,
- k) vodní stříkač,
- l) zásahová výbuška,
- m) úder střelnou zbraní,
- n) hrozba namířenou střelnou zbraní,
- o) varovný výstřel,
- p) pouta,
- q) prostředek k zamezení prostorové orientace.³⁵

Pražská Speciální pořádková jednotka nedisponuje služebními psi ani koni, a proto se příslušníků zařazených na SPJ netýkají písmena i) a j). Ostatní písmena realizují v běžném výkonu služby či na bezpečnostních opatřeních.

4.3 Obecné podmínky použití donucovacího prostředku

Policista může v rámci výkonu služby použít donucovací prostředky tehdy, pokud je to nezbytné pro zajištění vlastní bezpečnosti, ochranu jiné osoby, majetku nebo veřejného pořádku.

Než policista přistoupí k použití donucovacích prostředků, musí zpravidla osobu předem vyzvat, aby zanechala svého protiprávního jednání. Tato výzva by měla být doplněna o varování, že v případě neuposlechnutí budou donucovací prostředky skutečně použity. Výjimku tvoří situace, kdy je potřeba zabránit odjezdu vozidla, nebo pokud je bezprostředně ohrožen život či zdraví a zákrok nesnese žádného odkladu.

Výběr donucovacího prostředku se vždy odvíjí od toho, zda:

- je prostředek nezbytný k překonání odporu nebo útoku osoby,
- při současném dosažení cíle zákroku.

Elektrický donucovací prostředek (např. Taser) smí policista použít pouze tehdy, pokud je zřejmé, že jiné dostupné prostředky by nevedly k potřebnému výsledku zákroku.

³⁵ **VANGELI, Benedikt.** *Zákon o Policii České republiky. Komentář. 2. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2014, s. 207. ISBN 978-80-7400-543-5.

Při každém použití donucovacího prostředku je policista povinen přihlížet k přiměřenosti – tedy zajistit, aby nedošlo k újmě, která by zjevně neodpovídala povaze a závažnosti jednání osoby, proti níž je zakročováno.³⁶

4.4 Použití zbraně

Policista je oprávněn použít služební zbraň pouze ve specifických a zákonem stanovených případech. Typicky se tak děje v situacích, kdy není možné danou hrozbu odvrátit jiným, mírnějším způsobem.

Zbraň může policista použít například:

- **pokud nastane situaci nutné obrany nebo krajní nouze**, tedy k odvrácení bezprostředního útoku nebo k ochraně vyššího zájmu;
- **proti nebezpečnému pachateli**, který se na výzvu nevzdává nebo odmítá opustit svůj úkryt;
- **pokud hrozí útěk nebezpečného pachatele**, kterého nelze zadržet jinými prostředky;
- **je-li třeba překonat aktivní odpor**, který by jinak zmařil vážný služební zákrok;
- **v případě násilného útoku na chráněný objekt nebo prostor**, jehož obrana je svěřena Policii ČR;
- **k zastavení dopravního prostředku**, pokud jeho řidič nebezpečně ohrožuje životy či zdraví ostatních osob a ignoruje výzvy policisty k zastavení;
- **pokud osoba, proti níž již byly použity jiné donucovací prostředky**, nereaguje ani na výhrůžku střelnou zbraní či varovný výstřel a nadále ohrožuje bezpečnost;
- **při nutnosti zneškodnění zvířete**, které představuje bezprostřední hrozbu pro lidský život či zdraví.

³⁶ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky. Komentář. 2. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2014, s. 217. ISBN 978-80-7400-543-5.

Každé použití zbraně musí být přiměřené, důvodné a odpovídající povaze ohrožení.³⁷

Použití zbraně představuje nejzásadnější a nejrazantnější formu zákroku, ke které je policista oprávněn při výkonu své pravomoci, vzhledem k jejím možným následkům. Toto oprávnění je jedním ze základních znaků, které definují policii jako ozbrojený bezpečnostní sbor. V rámci dostupných možností zákonného zásahu je použití zbraně krajním opatřením, které policista využívá při řešení protiprávních situací. Za použití zbraně se považuje její využití v souladu s jejím primárním účelem, například střelba u palné zbraně nebo řezání, sekání či bodání v případě sečných a bodných zbraní.³⁸

4.5 Povinnosti policisti po použití donucovacího prostředku nebo zbraně

Pokud při použití donucovacího prostředku nebo zbraně dojde ke zranění osoby, je policista povinen bezodkladně – jakmile to situace dovolí – poskytnout zraněnému první pomoc a zároveň zajistit jeho lékařské ošetření. Současně musí učinit veškeré nezbytné úkony, které jsou potřebné pro objasnění oprávněnosti takového zásahu.

Každý zákrok, při němž došlo k použití donucovacího prostředku nebo zbraně, musí policista bez odkladu oznámit svému nadřízenému a zpracovat o této události úřední záznam. V tomto záznamu musí být uvedeny důvody, průběh i výsledek zákroku. Výjimkou je situace, kdy byla použita pouze pouta podle § 54 – tehdy se záznam nezpracovává.

Dojde-li v důsledku policejního zákroku k vážnému zranění, úmrtí osoby nebo ke značné majetkové škodě, je vedoucí příslušného policejního útvaru povinen neprodleně informovat příslušného státního zástupce.³⁹

4.6 Zákrok pod jednotným velením

V případě zákroku, na němž se podílí jednotka s jednotným velením, je to právě její velitel, kdo rozhoduje o použití donucovacích prostředků či zbraně. Pokud je však na

³⁷ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky. Komentář. 2. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2014, s. 225. ISBN 978-80-7400-543-5.

³⁸ Tamtéž, s. 225-226.

³⁹ Tamtéž, s. 234.

místě přítomen nadřízený tohoto velitele, může převzít velení a rozhodnout o použití těchto prostředků s tím, že současně přebírá odpovědnost za další průběh zákroku.

Každé takové rozhodnutí – ať už učiněné velitelem zásahu nebo jeho nadřízeným – musí být povinně zdokumentováno. Dokumentace může mít formu záznamu se zvukem (např. audio-video technika) nebo písemného záznamu v listinné podobě.

Ve chvíli, kdy jeden z uvedených velících policistů rozhodne o použití donucovacího prostředku nebo zbraně, nese za tento úkon i plnou odpovědnost v souladu s povinnostmi uvedenými v § 57 zákona – tedy včetně povinnosti zajistit pomoc zraněným, sepsat úřední záznam a oznámit událost nadřízeným orgánům.

Toto ustanovení představuje výjimku ze zásady osobní odpovědnosti policisty za rozhodnutí o použití či nepoužití konkrétního oprávnění při plnění služebních úkolů. V případech, kdy policisté zasahují jako jednotka pod jednotným velením, přebírá odpovědnost za použití donucovacích prostředků či zbraně velitel zásahu. Tento princip je zaveden z praktických důvodů, protože bez jednotného velení by větší počet policistů nemohl efektivně a koordinovaně zasahovat, a zároveň z důvodu zajištění právní jistoty jak pro zasahující policisty, tak pro občany.⁴⁰

4.7 Oprávnění omezení osobní svobody užívané policisty při zákrocích pod jednotným velením

Nejčastějšími instituty omezení osobní svobody, které užívají příslušníci SPJ Praha jsou zajištění osoby dle § 26 Zákona o PČR a zadržení dle § 76 odst. 1 zákona č. 161/1961 Sb. o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů (dále jen Trestní řád).

4.8 Zajištění osoby dle § 26 Zákona o PČR

V této práci uvedu pouze důvody k zajištění osoby, neboť další podmínky uvedené v následujících odstavcích § 26 Zákona o PČR nejsou relevantní ve smyslu této bakalářské práce.

⁴⁰ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky. Komentář. 2. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2014, s. 239. ISBN 978-80-7400-543-5.

Policista má ze zákona právo zajistit osobu, pokud to vyžaduje konkrétní situace ohrožující bezpečnost, veřejný pořádek nebo řádné vedení řízení. Zajištění se může týkat těchto případů:

- pokud osoba svým chováním bezprostředně ohrožuje vlastní život, život či zdraví ostatních osob nebo majetek;
- v případě, že se v prostorách policejního útvaru dopouští úmyslného poškozování či znečišťování majetku, nebo uráží slovně policistu či jinou osobu;
- pokud má být osoba předvedena na základě jiného právního předpisu;
- jestliže jde o uprchlého jedince z výkonu trestu odnětí svobody, ochranného léčení, ústavní nebo ochranné výchovy, předběžného opatření či zabezpečovací detence;
- když osoba klade odpor nebo se pokusí o útěk při předvádění;
- pokud je někdo přistižen při přestupkovém jednání a existuje důvodná obava, že by mohl v tomto chování pokračovat nebo ztěžovat jeho objasnění;
- v případě, že jde o osobu, která není trestně odpovědná, ale byla zastižena při činu majícím znaky trestného činu, a hrozí, že bude pokračovat v protiprávním jednání nebo naruší objasnění věci;
- u nezletilých, pokud je to nezbytné pro jejich bezpečný návrat do péče zákonného zástupce;
- a rovněž v případech, kdy byla osoba zadržena na základě přeshraničního pronásledování prováděného zahraničním bezpečnostním sborem podle § 92 téhož zákona.

Zajištění osoby je dlouhodobě zavedeným institutem policejního práva, který představuje krátkodobé administrativní omezení osobní svobody v případech, kdy nejsou splněny podmínky pro jiné právní formy omezení svobody a zároveň je naplněn některý z důvodů stanovených zákonem. Tento institut má především preventivní a pořádkový charakter, jehož cílem je zabránit jednání narušujícímu veřejný pořádek a bezpečnost nebo zajistit důkazy pro další řízení, například v rámci přestupkového řízení. Omezení svobody musí být přiměřené konkrétní situaci, což může zahrnovat například výzvu

policisty, aby osoba setrvala na místě nebo ho následovala na služebnu, pokud jsou k tomu splněny zákonné podmínky.⁴¹

4.9 Zadržení osoby podezřelé podle Trestního řádu

Policie může v naléhavých situacích zadržet osobu, která je podezřelá ze spáchání trestného činu, a to i v případě, že proti ní ještě nebylo formálně zahájeno trestní stíhání. K takovému kroku je ale zpravidla zapotřebí předchozí souhlas státního zástupce. Pokud však nastane situace, která nesnese odkladu – například je-li osoba přistižena přímo při činu nebo je zastižena při útěku – může být zadržena i bez tohoto souhlasu, pokud jej nelze v danou chvíli včas získat. Tato možnost zadržení je však vždy podmíněna existencí některého z důvodů vazby podle § 67 trestního řádu.

Zadržení osoby podezřelé podle § 76 odst. 1 je krátkodobé opatření, jehož účelem je dočasné fyzické omezení svobody osoby podezřelé ze spáchání trestného činu. Toto opatření slouží k zajištění podezřelého do doby, než dojde k ověření důvodnosti podezření a případnému dalšímu procesnímu postupu.⁴²

⁴¹ **VANGELI, Benedikt.** *Zákon o Policii České republiky. Komentář. 2. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2014, s. 105. ISBN 978-80-7400-543-5.

⁴² **ŠÁMAL, Pavel a kolektiv.** *Trestní řád. 6. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2008, s. 409-410. ISBN 978-80-7400-043-0.

5 Historie speciální pořádkové jednotky z pohledu ochrany měkkých a tvrdých cílů a kritické infrastruktury

Výraz „policie“ má původ v řeckém „politeia“ (správa a činnosti obce aj.) a latinském „politia“ (státní zřízení aj.). V tzv. osvícených absolutních monarchiích se takto označovala autoritativní péče panovníka o blaho poddaných (v tomto smyslu tzv. stát policejní). Široký pojem policie, zahrnující původně téměř celou státní správu v nynějším pojetí se postupně zužoval. Nyní se tímto výrazem označuje specifický druh správní činnosti zaměřený na ochranu právního řádu a sledující především, zda povinnosti z něj nejsou porušovány.⁴³ Jedním z tohoto druhu činností je ochrana života, zdraví osob a majetku. K tomuto účelu byla založena Speciální pořádková jednotka.

Speciální pořádková jednotka (SPJ) je součástí Policie České republiky a je organizačně zařazena pod Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy. Počátek jednotky je dislokován k 1. květnu 1995, kdy vznikla Stálá pořádková jednotka spadající pod Krajské ředitelství policie hlavního města Praha. Prvním velitelem jednotky byl JUDr. Karel Žák. V době vzniku sídlila jednotka v zámku v pražské Víně, kde byla od května 1995 do dubna 1996. Po událostech odehrávajících se do roku 1998 ukázaly na fakt, že počet policistů v jednotce je nedostačující, a proto byl navýšen na 400 příslušníků z původních 160 policistů. Tato změna iniciovala reorganizaci jednotky a následně bylo rozhodnuto o jejím přemístění do areálu Policejní akademie v Praze, kde sídlí dodnes.

Kromě zvětšení personální kapacity jednotka získala i větší technické zázemí a rozšířily se jí činnosti, a proto byla vybavena širšími zdroji, včetně nového vozového parku. Útvar je vybaven posilovnou, operačním střediskem, kancelářemi pro odbor vedení, vedoucí oddělení, dokumentační skupiny a dalším potřebným vybavením pro výkon své činnosti. V roce 2003 prošla zásadní reorganizací, kdy o dva roky později obdržela standartu a tímto vznikl samostatný odbor spadající pod pražské krajské ředitelství. Prvním velitelem útvaru s již oficiálním názvem „Speciální pořádková jednotka“ byl major Bc. Luděk Procházka.⁴⁴

⁴³PAVLÍČEK, Václav a kolektiv. *Ústavní právo a státověda. I. díl: Obecná státověda*. Praha: Linde, 1998, s. 306. ISBN 80-7201-141-3.

⁴⁴ZÁMEČNÍK, Vít. *Problematika zabezpečení měkkých cílů proti útokům aktivních střelců v podmínkách ČR*. [online]. Bakalářská práce. Praha: Vysoká škola regionálního rozvoje a Bankovní institut – AMBIS, a.s., 2022. Vedoucí práce Mgr. Tomáš Sacher. [cit. 2025-03-01]. s. 17–18. Dostupné z: <https://is.ambis.cz/th/vjgzz/?id=4424>

6 Organizace SPJ Praha

SPJ Praha spadá pod Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy. Policista působící v pořádkové jednotce musí splňovat předepsané fyzické a psychické nároky. Pro přijetí je nezbytné splnit všechny zákonem stanovené požadavky, včetně podmínek definovaných interními předpisy. Organizační struktura pořádkové jednotky se podle vzorové systematizace dělí na oddělení, která jsou dále rozdělena do družstev.⁴⁵ Útvar sídlí na půdě Policejní akademie v Praze a má 4 bojová oddělení po 5 družstvech, kdy hovoříme o tzv. směně “A” (1. a 2. oddělení) a směně “B” (3. a 4. oddělení). Tato oddělení se vzájemně střídají ve službě na útvaru a překrývají se tak, aby každý den v roce byla v práci přítomna minimálně 2 oddělení. SPJ Praha je jediný útvar v České republice, který má organizaci služeb ve 4 denních turnusech s pohotovostmi na pracovišti. V těchto turnusech je vyplněna pracovní doba bezpečnostními akcemi, patrolováním v rámci hlídkové služby, kooperaci s jinými útvary PČR či výcviky. Mimo pracovní dobu se příslušníci nachází v tzv. služební pohotovosti, ve kterých jsou v bojové připravenosti pro okamžitý výjezd. Turnusy jsou denní nebo noční. Tímto je zajištěna nízká reakční doba pro nasazení vysokého počtu policistů. V denní i noční pracovní době jsou organizovány 2 výcvikové bloky v každém dni služby.

6.1 Výcvik a výzbroj příslušníků SPJ Praha

V denní i noční pracovní době jsou organizovány 2 výcvikové bloky v každém dni služby. Přibližně jednou za 2 měsíce jsou příslušníci zařazeni do tzv. “Integrovaného výcviku”, kdy se jedná o 4 denní turnus, ve kterém se věnují taktice AMOK, velitelské taktice, pořádkové přípravě, fyzické přípravě, výcviku užití donucovacích prostředků, střelbě a dalším činnostem. Speciálně mimo to jsou příslušníci cvičeni i v rámci operativních skupin ATAK a převozů cenin pro Českou národní banku. Výzbroj a výstroj je individuální dle mimořádné situace anebo konkrétního bezpečnostního opatření. Obecně má každý příslušník nafasované věci v celkové hodnotě okolo 160 000 korun, za které má hmotnou odpovědnost. Jedná se zejména o věci typu protiúderový komplet 3v1 Golem, protiúderová přilba německé značky Schuberth SH/P100F, balistická přilba DELTA, nosič plátů 5.11, služební pistole Glock 5 gen. ráže 9 mm, 50 ks nábojů Luger JHP, balistické pláty, podkošilová balistická vesta, a další věci pro běžný výkon služby. Další materiál a výzbroj si musí vyzvednout ve skladu zbraní, kdy se může jednat

⁴⁵ KOČAN, Š., LÖFFER, B. a ZÁMEK, D., *Poriadková polícia*, Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 365 ISBN 978-80-7380-462-6.

primárně o útočnou pušku Heckler & Koch G36, samopal Heckler & Koch MP5, samopal Heckler & Koch MP7, Heckler & Koch MP5K, Granátomet Heckler & Koch 169, Pepperball Tippmann Cronus Tactical, Taser X26 a další. K výcviku má jednotka k dispozici Pistole Glock 17T Gen5 FX FOF a FX Simunition pro H&K MP5.

6.2 Taktiky užívané SPJ Praha

SPJ Praha užívá několik taktik pro zajištění bezpečnosti měkkých cílů. V této kapitole si rozebere nejčastěji užívané a nejvíce osvědčené.

6.2.1 Taktika AMOK

Neboli také vyhledávací taktika. Jedná se o taktiku spočívající ve vyhledávání aktivního střelce. V podstatě lze říci, že na území hlavního města Prahy nejezdí pouze hlídka SPJ, ale může se stát, že 8 členná hlídka je v blízkosti oznámení, kde dochází k útoku aktivního střelce či jiné bezpečnostní hrozby v podobě útoku na měkké cíle. Následná situace vypadá tak, že se se policisté vyzbrojí a vystrojí a vstupují do budovy, kde následně provádí tzv. vyhledávání střelce. Při tomto se může pro zvětšení prohledávané plochy rozdělit do 2 mikrotýmů po 4, týmech 3/3/2 anebo do dvoučlenných hlídek, avšak nejefektivnější postup, kdy si lze hlídat 360°, udržet si palebnou převahu a zároveň obsáhnout větší plochu jsou dva mikrotýmy po čtyřech policistech.

6.2.2 ATAK

Jedná se o Low profile taktiku, která spočívá v infiltraci do davu, s jeho splnutím a následnou reakcí rychlého zásahu proti hrozbě. Princip spočívá v tom, aby případný útočník nevěděl o policistech v místě shromáždění, kulturní či veřejné akce. Kdyby o policistech věděl, první věc, na kterou by se zaměřil by byli přítomní policisté a celý koncept by ztratil účinnosti, neboť by nebyl nikdo, kdo by provedl prvotní rychlý zásah, kterým lze při vzniklém zmatku vypátrat a eliminovat hrozbu v podobě pachatele, který by útočil na přítomné osoby.

6.2.3 Velitelská taktika

Jedná se o taktiku, která se používá při propátrávání primárně budov, kdy příslušníci SPJ hledají nebezpečného pachatele. Představme si modelovou situaci, ve které se nebezpečný pachatel nachází někde v panelové budově. Postup týmu vypadá tak, že velitel primárně určuje směr postupu a koordinuje tým k dalšímu propátrávání objektu. Rozdíl oproti taktice u AMOKu je ten, že tento postup je pomalejší, koordinovanější

a opatrnější, neboť zde není předpoklad v hromadném útoku proti lidským životům, a tudíž je potřeba předejít ztrátám na životech jiných osob a životech zasahujících policistů.

6.2.4 Pořádková taktika

Jedná se o taktiku, kterou družstva, potažmo velitelé družstev užívají k ovládnutí nepokojů proti davu osob. Nejčastěji se s tímto lze setkat v Praze při rizikových utkáních typu derby AC Sparta Praha versus SK Slavia Praha. V roce 2024 se konkrétně zasahovalo proti fanouškům FC Viktoria Plzeň a AC Sparta Praha, kteří po skončení zápasu vnikly na trávník stadionu.

Proti davu osob užívají příslušníci SPJ tzv. kontakty. Kontakt typu A, typu B a typu C. Obecně lze říct, že se jedná o taktiky přesunů družstev s cílem vytlačit dav osob z určitého místa.

Mezi další pojmy patří přehrazení, což je vytvoření linie, kterou je potřeba ochránit prostor za nebo mezi policisty, kruhová obrana, čímž policisté tvoří kruh, ve kterém buď vyčkávají dalších pokynů, chrání vnitřek kruhu, neboť uvnitř provádí důležité úkony či služební zákrok, či se dostali do situace, kdy se musí bránit davu ze všech stran. Družstvo se může rozdělit do dvou mikrotýmů či vytvořit formace typu rojnice, hrot či zástup, které se využívají v této taktice.

6.2.5 Low profile

Při taktice „Low profile“ se využívá skrytého nebo vzdáleného sledování a pozorování cíle. V praxi se Low profile využívá buď v rámci taktiky ATAK, anebo při bezpečnostních opatřeních, pokud by mohla přítomnost policie narušit či vyprovokovat demonstrující. V těchto případech jsou policisté na okrajích ochranných perimetrů davu, anebo přímo v davu osob, ale mají na sobě civilní oděv. Této taktiky využívá též SPKV při zajišťování bezpečnosti na těchto akcích a označování potencionálních bezpečnostních hrozeb.

6.2.6 High profile

High profile je primárně určeno preventivně k zastrašení pachatelů před spácháním protiprávního jednání. Jde v podstatě o ukázání síly spočívající v nasazení např. velkého počtu policistů, vybavení policistů protiúderovými komplety, dlouhými

zbraněmi, balistickou ochranou, nasazením policejního vrtulníku a dalšími opatřeními. Taktika High profile se užívá i ve spojení s teroristickými útoky, a to z důvodu minimalizace škod při spáchání teroristického útoku či v nejlepším případě jeho zabránění. Dále i jako prevence proti davové hysterii a panice, která by mohla přerůst v násilnosti, rabování a poškozování majetku.

6.3 Výcvik a koordinace SPJ s vybranými složkami IZS

Mezi SPJ Praha a ostatními složkami IZS či policejními probíhají tzv. koordinační výcviky. Koordinací výcviky jsou cvičení zaměřená na zlepšení komunikace a spolupráce mezi různými složkami, jednotkami a organizacemi zapojenými do krizového řízení. Cílem těchto výcviků je především prověřit a optimalizovat koordinaci činností, sdílení informací a reakci na krizové situace v rámci integrovaného záchranného systému nebo dalších bezpečnostních struktur. Simulací reálných situací se ověřují operační postupy, což zlepšuje připravenost všech zúčastněných v případě skutečné hrozby.

Tyto výcviky se týkají primárně taktiky AMOK, ATAK a Pořádkové taktiky. Policisté zařazení na SPJ si díky těmto výcvikům spojují teorii s praxí, kterou se mají možnost naučit na dílčích výcvicích organizovaných skrze instruktory na SPJ. Kromě toho, že se v nich zdokonalují sami příslušníci, jsou tyto výcviky důležité na úrovni krizového řízení, neboť se v nich ověřuje účinnost současně užívaných typových plánů ochrany obyvatelstva a řídící příslušníci se zdokonalují v koordinaci svých jednotek.

Koordinační výcvik se skládá z jedné nebo více modelových situací. Účastní se jej sbory IZS, tj. Hasičský záchranný sbor (dále jen HZS), Zdravotnická záchranná služba (ZZS) a útvary Policie ČR. Tyto výcviky nejsou nijak harmonizovány, většinou jejich realizace probíhá na krajské úrovni plánování, neboť je v současné době největší problém zajistit potřebné útvary, prostory, finance, neboť při současné personální krizi a ekonomické situaci jsou tyto výcviky velmi časově a finančně nákladné, i přestože zasahujícím poskytnou největší možnou simulační úroveň ověření teoretických zkušeností v praxi.

Koordinační výcviky bývají na události hromadného neštěstí, kterých se nejčastěji účastní ZZS, HZS a PČR. Dalším typem je AMOK, kde zasahují příslušníci PČR, a to konkrétně policisté zařazení na obvodních odděleních, hlídkových službách, prvosledových útvarech a v rámci podpor prvosledových jednotek. Tito policisté jsou na

místě jako první, proto je jejich vycvičenost v oblasti taktiky, eliminace hrozby a poskytování první pomoci klíčová. Při zajištění bezpečnosti nastupují ZZS k ošetření zraněných a HZS k zajištění bezodkladné první pomoci, hašení případných požárů a logistické pomoci. Dalšími koordinačními výcviky jsou nejčastěji zásahy se zásahovou jednotkou proti ozbrojeným pachatelům, kteří drží rukojmí, s kynology a hipology v rámci pořádkové taktiky při výcviku proti sportovním chuligánům a vzbouřenému davu osob.

7 Bezpečnostní opatření (BO) prováděné policisty SPJ

Bezpečnostní opatření jsou organizována na rozkaz Krajského ředitelství Hlavního města Prahy. Vzhledem k tomu, že SPJ Praha obecně nevykonává hlídkovou, strážní ani jiný druh služby, jejich výkon a nasazení je mimo výjimečné situace organizován skrze tato opatření.

7.1 Bezpečnostní opatření Centrum

Službu BO Centrum vykonávají policisté SPJ v denní i noční době formou přímého výkonu služby s volacím znakem „Lekce“. BO Centrum slouží jako posílení výkonu služby na území hl. m. Prahy. Počty vozidel a policistů se mohou měnit v závislosti na aktuální bezpečnostní situaci. Každá Lekce BO Centrum se skládá z 9 policistů vč. určeného velitele z kterých je jeden řidič zodpovědný za řízení mikrobuse, kterým jezdí po Praze. Každé družstvo má přidělenou a určenou výzbroj, výstroj, ochranné a technické prostředky. V rámci jednotlivých Lekcí BO Centrum může ke splnění zadaného úkolu určený velitel vozu rozdělit družstvo na mikrotýmy (4 policisté), trojice i dvojice podle typu úkolu.

Úkoly BO Centrum:

- aktivní reakce na aktuální bezpečnostní situaci ve městě, na relace a pokyny Integrovaného operačního střediska zejména poskytnutí spolupráce při zákrocích jiných hlídek PČR proti většímu počtu osob, okamžitá reakce a provádění služebního zákroku v případě tzv. „aktivního střelce“,
- dohled nad veřejným pořádkem v určených a rizikových lokalitách, preventivní působení a přítomnost v těchto lokalitách,
- aktivní pátrání po hledaných a pohřešovaných osobách a věcech,
- aktivní dohled a další preventivní opatření v místech se zvýšeným nebezpečím hrozby teroristického útoku,
- spolupráce při zajišťování bezpečnostních opatření podle typových plánů činností,
- zajišťování místa trestného činu,
- pátrací akce,
- spolupráce při různých bezpečnostních akcích na základě pokynů IOS nebo vedení SPJ, dohled nad veřejným pořádkem při pohybu fanoušků sportovních i kulturních akcí,

- řešení drobné pouliční kriminality, např. oblast omamných látek, rušení nočního klidu, přestupky proti majetku, násilná a majetková trestná činnost apod.,
- další úkoly bývají realizovány podle instruktáže.

V rámci BO Centrum se provádí **BO TEROR**, což je ochrana měkkých cílů na exponovaných místech. V Praze se jedná primárně o velká náměstí. V podstatě se jedná o hlídkovou činnost, během níž jsou vykonávány patroly. Tím, že je BO Centrum vykonáváno primárně v centru Prahy, tak je zajištěna lepší reakční doba policistů, neboť se mohou z centra dostat prakticky kamkoliv v relativně brzké době.

7.2 Bezpečnostní opatření Židovské objekty

S ohledem na bezpečnostní situaci v Izraeli a v pásmu Gazy je zajišťován pravidelný výkon služby v teritoriu Prahy I u židovských objektů. Kontrolní body jsou vykonávány u židovských objektů na stanoveném místě ve stanovený čas. Policisté mají za úkol dbát zvýšené pozornosti odloženým předmětům a v případě mimořádné události, či nálezu podezřelého předmětu ihned kontaktovat cestou radiostanice řídicí kanál integrovaného operačního střediska.

Úkoly hlídky u židovských objektů:

- dohled nad veřejným pořádkem v určených a rizikových lokalitách, preventivní působení a
- přítomnost v těchto lokalitách
- aktivní dohled a další preventivní opatření v místech se zvýšeným nebezpečím hrozby
- teroristického útoku
- dbát zvýšené pozornosti odložených předmětů
- dbát zvýšené pozornosti pohybu podezřelých osob
- dbát zvýšené pozornosti zaparkovaným vozidlům

V rámci tohoto bezpečnostního opatření se jedná o ochranu měkkých cílů v podobě hlídkové služby v daném úseku. Hlídkovou činnost provádí policisté v podobě patrol v plné balistické ochraně s dlouhými zbraněmi. Toto opatření se provádí v reakci na možné teroristické útoky vůči židovským komunitám v Evropě a potažmo České republice.

7.3 Bezpečnostní opatření (EDEN, JULISKA, ĎOLÍČEK, a jiná sportovní utkání...)

Jedná se o typ bezpečnostních opatření, při kterém je nasazen velký počet policistů a techniky. Jednotlivé události jsou označeny stupněm pohotovosti od I. Do IV., které definují jejich závažnost a také míru nasazení sil a prostředků.

Cílem tohoto opatření je zabránit vzniku možného nebezpečí, zejména střetům mezi nepřátelskými skupinami chuligánů. Toho lze dosáhnout vhodně zvolenou taktikou, preventivním působením v podobě stálých i mobilních hlídek a včasnou identifikací potenciálních hrozeb. S rizikem těchto střetů je však nutné počítat již ve fázi plánování bezpečnostních opatření, aby bylo možné jejich výskyt maximálně omezit. Při řešení projevů diváckého násilí je zásadní spolupráce pořádkové policie s dalšími zainteresovanými subjekty. Tyto subjekty nejenže aktivně přispívají k ochraně osob a majetku během bezpečnostních opatření, ale rovněž poskytují důležité informace týkající se aktuální bezpečnostní situace v dané lokalitě. V kontextu násilí spojeného s fotbalovými událostmi lze bezpečnostní situaci chápat jako souhrn všech existujících okolností, které mají vliv na udržení veřejného pořádku a zajištění bezpečnosti osob i majetku.⁴⁶

Policisté mají za úkol:

- Dohled nad veřejným pořádkem v určených lokalitách, ochrana bezpečnosti osob a majetku
- Provádět preventivní opatření na předcházení trestné činnosti
- Odhalovat pachatele trestné činnosti a dohled nad odloženými předměty v místech s vysokou koncentrací osob
- Plnit úkoly policie na úseku prevence BESIP
- Plnit úkoly na úseku požární ochrany při hašení zábavní pyrotechniky zneužívané k páčání trestné činnosti

Tento typ bezpečnostního opatření je specifický vysokým počtem nasazených sil a prostředků. Vzhledem k druhu veřejné akce se vyhodnocují potencionální rizikové faktory a následkem toho se definují bezpečnostní hrozby, které následně určují množství a intenzitu nasazených sil a prostředků.

⁴⁶**ZÁMEK, David.** *Hromadné narušení veřejného pořádku z pohledu Policie ČR.* Praha: Policejní akademie České republiky, 2013, s. 111-112. 978-80-7380-429-9.

7.4 Bezpečnostní opatření HRAD

Bezpečnostní opatření BO Hrad je vykonáváno přibližně jednou za 3 měsíce, a to při rotaci policistů, kteří tam slouží na výpomoc. Mezi hlavní úkoly patří:

- Kontrola vstupu v podobě náhodného výběru osob, kteří chtějí navštívit areál Pražského hradu
- Hlídkování na území areálu Pražského hradu
- Odhalovat pachatele trestné činnosti a dohled nad odloženými předměty
- Ochrana měkkých cílů
- Provádět preventivní opatření na předcházení trestné činnosti
- Provádět v rámci smíšených patrol s příslušníky AČR aktivní dohled a další preventivní opatření v místech se zvýšeným nebezpečím hrozby teroristického útoku

Kontroly osob na vstupech jsou prováděny očním pohledem, fyzickým vyndáním všech věcí z kapes oblečení a následnou chůzí skrze průchozí (rámový) bezpečnostní rám, který detekuje kov. V případě potřeby je následně užit ruční detektor kovů.

Průchozí (rámové) detektory kovů jsou určeny hlavně k identifikaci střelných nebo chladných zbraní u osob vstupujících do zabezpečeného prostoru. Problém při detekci představuje samotné lidské tělo, které lze vnímat jako objemnou masu slané vody s určitou vodivostí. I když tato vodivost není tak výrazná jako u kovových předmětů, rozsáhlá plocha těla může významně zkreslit detekční signál od hledaného kovu. Proto se v některých případech využívají ruční detektory kovů, které slouží k detailnějšímu prohledávání osob při vstupu. Nevýhodou ručních detektorů je však jejich fyzická náročnost a časová zdlouhavost, protože obsluha musí provádět důkladné prohledávání na velmi krátkou vzdálenost od povrchu těla.⁴⁷ Proto se z praxe ruční prohlídky provádějí spíše u osob s podezřením na zbraň.

Toto opatření je realizováno ve spolupráci s útvarům Ochranné služby PČR. Cílem nasazení policistů je posílit početní stavy a snížit riziko bezpečnostní hrozby v areálu Pražského hradu při zmíněné rotaci policistů, neboť samotná rotace a následné zaškolování nováčků patří mezi rizikové faktory ochrany jak tvrdého cíle v podobě

⁴⁷TUREČEK, Jaroslav. *Policejní technika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, s. 90. ISBN 978-80-7380-119-9.

samotného areálu, tak ochrany měkkých cílů, což představují turisté, kteří sem mají volný přístup ke kulturním památkám.

8 Metodologie výzkumu

V rámci praktické části jsem se zaměřil na vlastní výzkumné šetření, jehož předmětem bylo zjištění, jakou měrou je Speciální pořádková jednotka PČR hl. m. Prahy připravena k ochraně měkkých cílů na území hlavního města Prahy a jakým způsobem probíhá zapojení policistů SPJ do ochrany měkkých cílů. Byly provedeny řízené rozhovory s příslušníky SPJ zaměřující se na bojovou připravenost, vybavenost, zhodnocení současných standardů SPJ a rozbor případové studie. Jako případová situace byla zvolena událost AMOK, která se stala v roce 2023 na Filozofické fakultě univerzity Karlovy v Praze. Tato událost byla zvolena, neboť se jedná o první AMOKový stav na území hlavního města Prahy v tomto století a SPJ Praha se účastnila při jeho zvládnutí.

Pro dosažení cíle práce byly zvoleny dva cíle, hlavní a vedlejší:

- Hlavním cílem práce je komplexně zhodnotit význam SPJ KRP hlavního města Prahy při ochraně měkkých cílů.
- Vedlejším cílem bakalářské práce je posoudit připravenost SPJ na zásahy při ochraně měkkých cílů a stanovit preventivní opatření a metodické doporučení pro zvýšení efektivity ochrany bezpečnosti veřejných míst a bezpečnosti civilistů.

K naplnění cílů byly využity tyto metody:

- Analýza získaných dat a informací
- Literární rešerše
- Rozhovor s příslušníky SPJ
- Analýza rozhovoru s příslušníky
- Syntéza rozhovorů s analýzou získaných informací

Pro výzkumnou část jsem zvolil formu rozhovorů, neboť sám sloužím u SPJ Praha a mám možnost oslovit profesionály a zkušené příslušníky, kteří mi jsou schopni poskytnout relevantní a úplné informace k pochopení problematiky.

Jednou z výzev kvalitativního výzkumu je jeho široké vymezení, které zahrnuje různé metodologické přístupy. Výzkumník si na začátku stanoví téma a formuluje základní otázky, které se mohou v průběhu výzkumu dále rozvíjet či upravovat. Díky této

otevřenosti a přizpůsobivosti je kvalitativní výzkum vnímán jako flexibilní metoda zkoumání.⁴⁸

Polostrukturované rozhovory představují střední cestu mezi strukturovanými a nestrukturovanými rozhovory. Mají předem určená témata a soubor volně propojených otázek, avšak jejich pořadí, formulace či konkrétní výběr slov může být upraven podle situace. Tazatel může otázky přizpůsobit, některé vynechat, pokud se jeví jako nevhodné, nebo naopak doplnit další, které se zdají relevantní. Tento typ rozhovoru je oproti strukturovanému flexibilnější a méně rigidní, ale zároveň systematictější a lépe organizovaný než rozhovor nestrukturovaný.⁴⁹

V kvalitativním výzkumu se nevytvářejí hypotézy předem, nýbrž se tvoří až v průběhu zkoumání. Metodou polostrukturovaných rozhovorů s příslušníky SPJ a zúčastněného pozorování bylo zkoumáno, jaké činnosti SPJ vykonává na území města Prahy v rámci řešení dané problematiky a jak se připravuje k ochraně měkkých cílů. Při tvorbě práce byla vytvořena literární rešerše a analýza dat a informací, která tvoří základ pro další zkoumání dané problematiky. Pomocí výše uvedených metod byly popsány činnosti SPJ a jak je tento útvar připraven na mimořádné události.

Informanti byli vybíráni z řad SPJ Praha. Jedním z hlavních kritérií pro výběr policistů bylo, že musí mít každý odslouženo u policie minimálně 15 let služby. Dalším faktorem bylo, že informant musí sloužit aspoň 2 roky u SPJ Praha a musí se aktivně podílet na ochraně měkkých cílů či koordinaci sil a prostředků za účelem ochrany měkkých cílů na území hlavního města Prahy. Informanti byli vybráni z řad vedení odboru, odboru speciální přípravy a z konkrétního oddělení SPJ Praha.

⁴⁸ **HENDL, Jan.** *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005, s. 258. ISBN 80-7367-040-2.

⁴⁹ **WILDEMUTH, Barbara M.** *Applications of social research methods to questions in information and library science*. Westport: Libraries Unlimited, 2009. S. 223. ISBN 978-1-59158-503-9.

9 Analýza výsledků

Tato část práce se zaměřuje na analýzu dat získaných prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů s příslušníky Speciální pořádkové jednotky Policie České republiky hlavního města Prahy. Rozhovory byly vedeny s cílem hlouběji porozumět reálné připravenosti jednotky na situace spojené s ochranou měkkých cílů, a to jak v preventivní, tak represivní rovině. Díky osobní zkušenosti výzkumníka s prostředím SPJ bylo možné navázat otevřený dialog s informanty, což umožnilo získat hodnotné a autentické informace. Analýza se soustředí nejen na identifikaci klíčových oblastí činnosti SPJ, ale také na vnímání slabin, rizik a doporučení přímo z praxe. Rozhovory představují zásadní empirický základ této bakalářské práce a umožňují propojit teoretická východiska s konkrétními zkušenostmi z terénu.

9.1 Analýza rozhovoru s informantem č. 1

Informant č. 1 zastává manažerskou pozici v rámci oddělení SPJ Praha s více než 8letou zkušeností na této jednotce a více než 15letou praxí v rámci Policie ČR. Díky svému postavení a zkušenostem poskytuje relevantní a hodnotné informace.

Díky svému postavení a rozsáhlým zkušenostem poskytl ucelený pohled na problematiku ochrany měkkých cílů a připravenosti SPJ Praha na potenciální krizové situace.

Z výpovědi vyplývá, že samotný pojem „měkký cíl“ nemá jednoznačnou definici, nicméně je vnímán jako prostor s vysokou koncentrací osob bez možnosti efektivní obrany. Typickými příklady jsou obchodní centra, kulturní akce, koncerty či stanice metra. Právě nečekanost a nepřipravenost civilistů činí tato místa extrémně zranitelnými vůči útokům různého charakteru – od útoků nožem, přes střelbu, až po nárazy vozidlem.

V oblasti taktických přístupů SPJ informant rozlišuje mezi preventivními a represivními opatřeními. Preventivní část spočívá v nasazení viditelných policejních hlídek na exponovaných místech, zatímco represivní složku představují policisté v civilu, kteří se pohybují mezi veřejností a v případě hrozby jsou připraveni okamžitě zasáhnout. Informant však upozorňuje na ambivalenci těchto preventivních opatření – jejich přítomnost může působit odstrašujícím dojmem, ale zároveň může motivovat útočníka k přesunu útoku na jinou, méně chráněnou lokalitu.

Co se týče vybavenosti jednotky, SPJ Praha disponuje širokou škálou prostředků určených pro různé typy zásahů. Patří sem například balistické štíty, osobní balistická ochrana, speciálně upravená vozidla, ale i prostředky na eliminaci neozbrojených pachatelů, jako je například vrhač a pepperball. Informant poukazuje na to, že nasazení techniky je vždy podmíněno konkrétní situací a typem zásahu.

Organizačně SPJ vychází z analytických podkladů, které poskytuje oddělení extremismu a terorismu (OET). Na základě těchto informací dochází k plánování nasazení sil a prostředků. Koordinace činnosti probíhá přímo na místě zásahu prostřednictvím velitele opatření, a klíčovou roli zde hrají součinnostní cvičení s dalšími složkami integrovaného záchranného systému.

Ačkoliv se informant osobně neúčastnil zásahu při incidentu na Filozofické fakultě UK v roce 2023, jeho výpověď poukazuje na rychlou reakci SPJ a schopnost mobilizace vysokého počtu policistů během krátkého času. Tento incident potvrzuje připravenost jednotky reagovat na krizové situace typu AMOK, a zároveň poukazuje na potřebu rychlého nasazení, schopnosti obsazení prostoru a poskytování první pomoci.

Respondent hodnotí stávající opatření pozitivně, přičemž kladně vnímá zejména spolupráci ATAK týmů s civilními subjekty a ostatními útvary. Největší výzvu však spatřuje v nepředvídatelnosti útoků a krátkém čase na rozhodování během zásahu. Různé typy útoků představují specifické výzvy – zejména tiché útoky nožem jsou obtížné detekovatelné, zatímco střelba nebo útok vozidlem vyžadují okamžitou a často rizikovou reakci.

Z hlediska možného zlepšení respondent doporučuje zvýšení investic do výcviku, zejména střeleckého, který je finančně velmi náročný. Za inovativní a přínosný nástroj považuje zapojení moderních technologií – zejména využití systémů s umělou inteligencí k rozpoznávání osob a možných rizik na veřejných akcích, nebo nasazení dronů pro monitorování situace ze vzduchu. Dále doporučuje posílení součinnostních výcviků s ostatními složkami IZS, čímž by došlo ke zlepšení koordinace při reálných incidentech.

Celkově lze výpověď informanta č. 1 hodnotit jako důležitý příspěvek k pochopení úlohy SPJ při ochraně měkkých cílů a jako zdroj konkrétních návrhů na zvýšení efektivity a připravenosti jednotky na krizové situace ve městském prostředí.

9.2 Analýza rozhovoru s informantem č. 2

Druhý rozhovor byl proveden s informantem zastávajícím vedoucí funkci v rámci Speciální pořádkové jednotky Praha, který má více než 20 let zkušeností u Policie ČR, z toho více než 3 roky přímo u SPJ. Díky jeho odbornému pohledu a dlouhodobé praxi nabízí jeho výpověď důležitý vhled do oblasti taktické přípravy a reálného nasazení SPJ při ochraně měkkých cílů.

Informant se problematice ochrany měkkých cílů věnuje již od roku 2011, kdy došlo k výraznému posunu v bezpečnostním diskurzu po sérii útoků v západní Evropě. Měkké cíle definuje jako místa s vysokou koncentrací osob bez odpovídajících ochranných prvků – typicky školy, metro či veřejné trhy. Ve srovnání s tzv. tvrdými cíli (např. vládní budovy), jsou právě tato místa výrazně zranitelnější a potenciálně atraktivní pro útočníky.

Z hlediska taktiky SPJ rozlišuje dva základní přístupy: **demonstraci síly** (viditelná přítomnost plně vybavených a ozbrojených hlídek) a **skrytou činnost**, kdy policisté operují nenápadně, často v rámci tzv. ATAK týmů. Za klíčový prvek považuje taktickou nepředvídatelnost – tedy nepravidelné střídání služeb a hlídek na exponovaných místech, aby nedocházelo ke stereotypu, který by mohl být snadno odhalen potenciálním útočníkem.

Vybavení SPJ je podle něj na vysoké úrovni a zahrnuje moderní vozidla, balistické prvky osobní ochrany, útočné pušky a samopaly různých typů, včetně specializovaného vybavení jako jsou balistické štíty, přilby a zdravotnické pomůcky. Důraz klade na připravenost každého jednotlivce mít veškeré klíčové vybavení u sebe při výjezdu, neboť není prostor pro dodatečné doplnění v terénu.

Koordinace s ostatními složkami IZS je dle respondenta na velmi vysoké úrovni, což se odráží zejména při **součinnostních cvičeních**, kde se trénuje postup při mimořádných událostech. Zásadní je zde například spolupráce s Hasičským záchranným sborem při barikádových situacích nebo s odborníky z řad zdravotníků, kdy právě policisté často provádějí první zásah a ošetření raněných před jejich transportem.

V případě útoku na Filozofické fakultě UK v roce 2023 SPJ sehrála klíčovou roli – jednotka byla na místě zásahu již tři minuty po nahlášení, díky probíhajícímu výcviku v centru města. Informant popisuje, že se příslušníci podíleli nejen na vyhledávání a eliminaci aktivního střelce, ale rovněž na poskytování první pomoci a zajištění celého

prostoru po dobu několika dnů. Tento zásah potvrdil operační připravenost SPJ, její schopnost rychlé mobilizace a význam jejich zapojení v krizových situacích.

Efektivitu současných opatření SPJ hodnotí informant pozitivně. Vnímá, že dosud nedošlo k narušení chráněných objektů, a činnost SPJ má přímý vliv na bezpečnostní situaci. Významně také zmiňuje pozitivní zpětnou vazbu od odboru extremismu a terorismu ohledně kvality a účinnosti práce SPJ na místě.

Za hlavní výzvu považuje **nízkou informovanost veřejnosti** o tom, jak se v krizových situacích chovat. Upozorňuje na specifický fenomén českého prostředí, kde občané často reagují nevhodně – místo úniku z místa incidentu se snaží pořizovat záznamy na mobilní zařízení, čímž sami sebe zbytečně vystavují nebezpečí. Tento postoj kontrastuje s mentalitou obyvatel zemí, kde jsou podobné hrozby častější a občané jsou lépe připraveni.

Z hlediska doporučení zmiňuje potřebu **intenzivnějších výcviků**, a to nejen v rámci SPJ, ale i pro další prvosledové složky. Zásadní je podle něj vytvoření specifických výcvikových areálů a balistických tréninkových prostor, které v současnosti v České republice chybí. Výcviky by měly být rozsáhlé, zahrnovat figuranty i různé scénáře a vést ke zvýšení připravenosti nejen jednotek jako SPJ, ale i běžných policejních hlídek.

Jako další možnost pro zlepšení zmiňuje zavedení moderních technologií – např. kamerových systémů s AI, dronů, nebo fyzických bezpečnostních prvků, jako jsou balistické zábrany. Výzvou zde ale zůstává **legislativní omezení a finanční náročnost** těchto opatření. Podle informanta by se však měl klást větší důraz na bezpečnost jako hodnotu, která převyšuje krátkodobé ekonomické ukazatele.

Zajímavý je také návrh na specializaci prvosledových hlídek – tedy vyčlenění policistů, kteří by se plně věnovali ochraně měkkých cílů bez zátěže běžné agendy, což by umožnilo hlubší výcvik a vyšší odbornost v dané oblasti.

9.3 Analýza rozhovoru s informantem č. 3

Informant č. 3 působí ve Speciální pořádkové jednotce hlavního města Prahy více než 10 let, přičemž po roce 2020 začal pracovat na oddělení speciální přípravy. Disponuje více než 20letou zkušeností u Policie ČR a poskytuje detailní vhled nejen do běžné taktické činnosti, ale i do konkrétních událostí a systémových slabin.

Z hlediska definice měkkých cílů popisuje tato místa jako volně přístupná veřejnosti, bez předpokladu výskytu kriminality či terorismu. Typicky jde o školy, úřady, koncerty či nemocnice, tedy prostory s vysokou koncentrací civilistů bez fyzické ochrany. Klíčovým faktorem zranitelnosti je právě tato otevřenost a nepřipravenost na mimořádnou událost.

SPJ dle jeho výpovědi uplatňuje dvě hlavní taktiky: **preventivní působení** s cílem demonstrovat přítomnost policie a odradit pachatele, a **cílené nasazení** na základě konkrétních informací o hrozbě. V druhém případě je hlavním cílem chránit určený objekt nebo vyhledávat potenciálního pachatele ve spolupráci s dalšími složkami. Zdůrazňuje schopnost SPJ rychle mobilizovat velké množství sil – až 50 dvoučlenných hlídek ve zkráceném čase, což je oproti jiným složkám výjimečné.

Co se týče vybavení, SPJ disponuje standardní výzbrojí a výstrojí, včetně balistické ochrany, zbraní, štítů a pancéřovaných vozidel. V oblasti technického zabezpečení zajišťuje SPJ také speciální prostředky (např. kamerová a štábní vozidla). Vyhodnocování rizik však není přímou kompetencí SPJ, ale podléhá jiným útvarům, zejména odboru extremismu a terorismu. SPJ funguje spíše jako výkonná složka v rámci širší bezpečnostní architektury.

Zkušenosti z incidentu na Filozofické fakultě UK v roce 2023 jsou v podání tohoto informanta mimořádně podrobné. Popisuje zásah SPJ od prvotního výjezdu až po evakuaci a ošetřování zraněných. Jednotka se nacházela poblíž místa činu díky výcviku na Staroměstském náměstí a byla schopna velmi rychle reagovat. SPJ zde hrála klíčovou roli při propátrávání budovy, evakuaci osob, zajištění bezpečnostního perimetru i při poskytování první pomoci. Informant zdůrazňuje význam schopnosti improvizace a okamžitého rozhodování na místě, stejně jako důležitost dostatečné vybavenosti zasahujících policistů.

Z hlediska efektivity opatření SPJ uvádí, že koncepty viditelného a skrytého nasazení (tzv. high profile vs. low profile) se výborně doplňují. Vyslovuje však obavu z nedostatečného využití skrytých složek typu ATAK týmů, jejichž efektivita je vysoká, ale jsou často upozaděny kvůli personálnímu nedostatku a snaze veřejně demonstrovat policejní přítomnost. Tato tendence může vést k omezení taktické variability a oslabení preventivního působení.

Jako největší výzvy identifikuje informant především **personální poddimenzování**, nedostatek realistického výcviku a problémy s **materiálním zabezpečením**, zejména pokud jde o výcvikové pomůcky, zdravotnický materiál a muniční zázemí. Významnou slabinu spatřuje rovněž v nedostatečné **komunikaci s vedením měkkých cílů** (např. škol, nemocnic), kde často chybí praktické zkušenosti a bezpečnostní strategie zůstávají na úrovni teorie.

Z hlediska technologií informant podporuje využívání moderních prostředků – kamerových systémů, dronů nebo mobilních monitorovacích platform. Varuje však před jejich závislostí na mobilním signálu, což může snížit spolehlivost v krizových podmínkách. Upozorňuje také na potřebu technologií vojenské kvality, které by byly odolnější vůči rušivým vlivům.

Pro zvýšení připravenosti SPJ doporučuje především intenzivní **výcvik založený na realitě**, nikoliv pouze modelové situace. Po událostech na fakultě se podle něj sice některé nedostatky řešily, ale výcvik zůstává příliš zaměřený na konkrétní scénář. Podle něj by měla být metodika neustále aktualizována na základě zahraničních zkušeností, konzultací a reálných situací – a následně plošně aplikována ve výcviku všech bezpečnostních složek.

Za klíčové vidí také sjednocení výcviků napříč útvary Policie ČR, protože aktuálně má každý útvar odlišné přístupy a postupy. Jednotná metodika a praktická spolupráce mezi SPJ a ostatními složkami by podle informanta významně posílily celkovou akceschopnost systému ochrany měkkých cílů.

9.4 Analýza rozhovoru s informantem č. 4

Informant č. 4 působí u Speciální pořádkové jednotky hlavního města Prahy více než 10 let. Zkušenosti získal na různých pozicích – od základní činnosti v družstvu, přes velící funkci v družstvu až po zapojení do služební přípravy. Jeho výpověď kombinuje pohled přímého účastníka zásahů i instruktora, což dává jeho poznatkům silnou výpovědní hodnotu.

Za měkké cíle považuje místa s vysokou koncentrací osob a nízkou úrovní zabezpečení – typicky školy, veřejná shromáždění, obchodní centra apod. Jejich zranitelnost spočívá v nepřipravenosti a nedostatečné ochraně, což z nich činí snadný cíl pro potenciální útočníky. Ačkoliv s pojmem „měkký cíl“ se poprvé setkal v roce 2017,

upozorňuje, že Policie ČR se těmto objektům věnovala již dříve – pouze pod jiným označením.

Z hlediska taktiky SPJ vyzdvihuje viditelnou přítomnost policistů v terénu jako klíčový preventivní prvek. Zároveň však upozorňuje na důležitou roli preventivních programů na školách a v institucích, kde policisté SPJ školí personál v rozpoznání potenciálních hrozeb i správném postupu při útoku. Tento druh prevence považuje za zásadní, protože rozšiřuje připravenost i mimo samotné bezpečnostní složky.

SPJ podle něj disponuje v rámci evropského kontextu **nadstandardním vybavením** – a to jak z hlediska zbraní, tak balistické ochrany a zdravotnického vybavení. Důležitost této výbavy se naplno projevila při zásahu na Filozofické fakultě UK v prosinci 2023, kde policisté SPJ sehráli klíčovou roli v celém průběhu akce.

Při této události byli příslušníci SPJ zapojeni do všech klíčových oblastí: zásahu proti střelci, ošetřování zraněných, evakuace, zajištění prostoru i koordinace štábu. Zmiňuje i významnou roli technické skupiny SPJ, která zajišťovala provoz štábního vozidla JUPITER. Uvádí, že právě vybavenost jednotky zdravotnickým materiálem a zařízeními typu LRAD měla výrazný vliv na zvládnutí celé události. Zároveň ale připisuje zásadní roli i celkové **spolupráci všech složek**, která probíhala na výborné úrovni.

Efektivitu současných opatření SPJ považuje za dostatečnou. Upozorňuje však na fakt, že Policie ČR je často v roli reaktivní složky – tedy reaguje na již probíhající útok. Proto považuje za klíčové **neustále sledovat bezpečnostní situaci ve světě** a podle toho upravovat výcvik i vybavení. Za výzvu považuje udržet aktuální úroveň připravenosti a nespokojit se se současným stavem.

Z hlediska technologií podporuje využití **dronů, kamerových systémů a AI**, které mohou významně přispět k detekci hrozeb i efektivní reakci. Za perspektivní považuje také **virtuální realitu pro výcvik**, která by umožnila simulaci krizových scénářů v realistickém prostředí a mohla by přispět ke zlepšení taktických dovedností.

Spolupráci mezi SPJ a ostatními složkami integrovaného záchranného systému hodnotí velmi pozitivně. Další rozvoj vidí v rozšiřování **společných výcviků a zaměstnání**, včetně intenzivnější výměny zkušeností. Uvedené názory potvrzují

důležitost mezioborové spolupráce a potřebu realistického, prakticky orientovaného přístupu k ochraně měkkých cílů.

9.5 Analýza zásahu SPJ Praha při střelbě na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v prosinci 2023

Dne 21. prosince 2023 došlo na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy k nejtragičtější masové střelbě v dějinách moderní České republiky. Útok spáchaný studentem Davidem Kozákem, který legálně vlastnil střelnou zbraň, si vyžádal 14 obětí a 25 zraněných. Reakce Policie ČR, a zejména Speciální pořádkové jednotky Praha (SPJ), byla klíčová pro zvládnutí mimořádné situace. Na základě čtyř rozhovorů s příslušníky SPJ lze nabídnout komplexní pohled na průběh zásahu, organizační strukturu, připravenost jednotky i její limity. Zásadní výhodou SPJ Praha v tomto konkrétním případě byla přítomnost části jednotky v centru Prahy, kde probíhal výcvik ATAK týmů zaměřený právě na ochranu měkkých cílů. Díky tomu se první hlídky SPJ dostaly na místo činu během 2–3 minut po nahlášení střelby. Tato okolnost umožnila velmi rychlou reakci a zahájení zásahu ještě předtím, než pachatel spáchal sebevraždu. Podle informantů byl zásahový tým schopen v krátkém čase obsadit perimetr budovy a provádět propátrávání k nalezení střelce a tím zajištěné bezpečnostní situace.

Z výpovědí informantů plyne, že SPJ obsadila kritická místa budovy, přispěla ke zklidnění situace a podílela se na organizaci evakuace osob z objektu i přilehlých prostor. Současně byl vytvořen evakuační koridor a SPJ se zapojila do zajištění oblasti včetně střežení přístupových bodů a vymezení bezpečnostní zóny. Přes vysokou připravenost SPJ na situace typu AMOK byl zásah ovlivněn několika komplikujícími faktory: nebyla slyšet střelba, informace byly často nesourodé, a pohyb v budově byl omezený kvůli stavební dispozici. Informanti zmiňují dezinformace ohledně počtu pater, problematické orientace v budově a postupné zpřesňování informací až v průběhu zásahu.

Díky zkušenostem příslušníků SPJ a spontánní spolupráci více hlídek však došlo k rychlé reorganizaci týmů a vytvoření funkční taktiky. Významnou roli sehrály i civilně oblečené ATAK hlídky, které se v místě zásahu nacházeli velmi brzy a tím mohli před příjezdem posil propátrat poměrně velkou část budovy a identifikovat bezpečné a nebezpečné zóny. Postupně se do zásahu zapojilo několik desítek policistů SPJ, včetně technických jednotek a štábu, který zajišťoval logistiku a komunikaci. Z rozhovorů jednoznačně vyplývá, že SPJ Praha disponovala jako jedna z mála jednotek **dostatečným**

množstvím zdravotnického vybavení. Policisté byli vybaveni jak individuálními lékárníčkami, tak kolektivním vybavením.

V průběhu zásahu došlo k rozdělení rolí, kdy část příslušníků přímo prováděla první pomoc zraněným, a další se starali o distribuci materiálu. Klíčovým zjištěním bylo, že co nemá policista u sebe, „jako by neměl“ – což následně vedlo k přehodnocení vybavení ATAK týmů, které se od té doby rozšířilo i o zdravotnické pomůcky. Ačkoliv byl zásah SPJ vnímán velmi pozitivně, informanti upozorňují i na identifikované nedostatky. Hlavním problémem bylo **materiální a komunikační omezení** – nedostatek vysílaček, mobilních platforem a v prvních minutách také zdravotnického materiálu. Zásah tak ukázal, že policejní připravenost musí zahrnovat nejen taktické dovednosti, ale i robustní logistické zajištění. Zároveň byla odhalena slabá připravenost neozbrojených institucí, jako jsou školy. Informanti opakovaně zmiňují, že ochrana měkkých cílů se často odehrává pouze na úrovni teorie. Lidé na straně univerzit či jiných zařízení nemají reálné zkušenosti ani přehled o možných scénářích útoků.

Závěrem lze konstatovat, že zásah SPJ Praha při událostech 21. 12. 2023 byl proveden rychle, profesionálně a s výrazným dopadem na zvládnutí situace. Ačkoliv byly odhaleny určité slabiny, jednotka jako celek prokázala vysokou úroveň připravenosti. Tento incident se stal nejen testem systému, ale i impulzem pro další vývoj a profesionalizaci ochrany měkkých cílů v ČR.

9.6 Diskuze výsledků

Diskuse výpovědí informantů však poukázala na několik zásadních výzev. Nejčastěji se objevuje téma personálního nedostatku, který komplikuje schopnost SPJ zajišťovat zároveň preventivní (viditelné) a represivní (skryté) nasazení. Další klíčovou oblastí je nedostatečné materiální zabezpečení, zejména ve vztahu ke zdravotnickému vybavení, komunikační technice a výcvikovému materiálu. Upozorňováno je rovněž na chybějící jednotnou metodiku a nedostatečně rozvinutou spolupráci s měkkými cíli, jako jsou školy nebo veřejné instituce, které často zůstávají u teoretických bezpečnostních plánů bez praktické průpravy.

Komparace teoretických poznatků z odborné literatury a získaných výpovědí ukazuje, že klíčové principy – jako je důraz na prevenci, připravenost, operativnost a spolupráci – se v realitě projevují. Zároveň se ale ukazuje, že teorie často opomíjí praktické limity dané kapacitou lidských i materiálních zdrojů a že konkrétní zkušenosti

příslušníků SPJ poskytují cenný korektiv k akademickému pohledu na bezpečnostní opatření.

9.7 Shrnutí praktické části

Praktická část bakalářské práce se soustředila na zhodnocení připravenosti Speciální pořádkové jednotky Policie ČR hlavního města Prahy na ochranu měkkých cílů, a to prostřednictvím kvalitativní analýzy řízených rozhovorů s příslušníky SPJ a případové studie střelby na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy dne 21. prosince 2023. Analýza rozhovorů ukázala, že SPJ disponuje velmi dobře nastaveným systémem operativní reakce, kvalitními taktickými přístupy a schopností rychlé mobilizace.

Jednotka se během zásahu na FF UK podílela na všech klíčových fázích: od pátrání po útočníkovi, přes evakuaci civilistů, až po poskytování první pomoci a zajištění prostoru. Policisté opakovaně prokázali vysokou míru profesionality, schopnost improvizace a týmovou součinnost. Zároveň však byly odhaleny slabiny v oblasti výcviku, technického a materiálního zajištění a meziinstitucionální komunikace. Tyto poznatky vedly ke konkrétním návrhům na zlepšení, jejichž realizace by mohla zásadním způsobem přispět ke zvýšení bezpečnosti veřejných prostor.

10 Návrhy a doporučení

Na základě získaných výstupů z rozhovorů a analýzy události na FF UK je možné navrhnout několik konkrétních kroků vedoucích ke zvýšení efektivity práce SPJ Praha. V první řadě je třeba klást důraz na zintenzivnění a zkvalitnění výcviků. Ty by neměly být zaměřeny pouze na známé modelové situace, ale měly by reflektovat různé scénáře útoků, odlišné typy budov i netypické způsoby provedení. Realističnost a variabilita výcviku je zásadní pro dosažení tzv. svalové paměti, která umožňuje policistům efektivní reakci i ve stresových situacích.

Dalším doporučením je zajištění lepší materiální vybavenosti, především u specializovaných týmů ATAK, které operují v civilu. Tito příslušníci by měli mít možnost diskrétního přenosu zdravotnického materiálu a spolehlivé komunikační prostředky, aniž by tím narušovali své krytí. Současně je vhodné zavádět moderní technologie, jako jsou kamerové systémy s prvky umělé inteligence, autonomní drony pro monitoring, nebo virtuální realita pro trénink taktických situací.

Na základě zjištěných poznatků byly formulovány návrhy na zlepšení efektivity SPJ v několika oblastech. V rámci taktické přípravy se doporučuje rozšířit výcviky pro situace typu AMOK a ATAK o různorodé scénáře odehrávající se v různých prostředích, s důrazem na rozvoj automatizovaných reakcí a tzv. svalové paměti. ATAK týmy by měly být nově vybaveny zdravotnickým materiálem a komunikačními prostředky, které lze nenápadně nosit bez narušení utajení.

Významným faktorem, na který informanti opakovaně upozorňovali, je posílení personální kapacity. Jen dostatečný počet příslušníků umožní rozdělení sil mezi preventivní (viditelné) a represivní (skryté) složky bez snížení kvality. Stejně důležité je zlepšení spolupráce mezi policií a správci měkkých cílů – tedy školami, kulturními zařízeními či zdravotnickými institucemi. V této oblasti by měl být důraz kladen na sjednocení metodických přístupů, sdílení informací a pravidelné nácviky krizových situací.

Každý subjekt by měl v první řadě dbát na vlastní bezpečnost a nespoléhat výhradně na stát či ozbrojené složky. Tento přístup vychází ze skutečnosti, že násilné útoky obvykle probíhají v řádu sekund či minut, což ve většině případů neumožňuje okamžitý zásah státu u každého ohroženého měkkého cíle v České republice. Zároveň

reflektuje fakt, že počet měkkých cílů je natolik vysoký, že žádný stát není schopen zajistit jejich současnou ochranu v plném rozsahu.⁵⁰

V rámci výše uvedeného odstavce se ve všech rozhovorech příslušníci SPJ Praha shodli, že policie působí primárně preventivně a až pak represivně, ale málokdy zabrání přímo hrozícímu nebezpečí. Pokud civilní subjekty nebudou investovat do své vlastní bezpečnosti a neposkytnou policii cenný čas pro příjezd na místo a vyřešení situace, nebude moci adekvátně reagovat na hrozby a nebezpečí.

V oblasti spolupráce se složkami integrovaného záchranného systému je doporučeno posílit společná taktická cvičení, sjednotit krizové postupy a podporovat výměnu zkušeností – nejen na národní, ale i mezinárodní úrovni. Důležitou oblastí jsou také preventivní opatření, mezi něž patří školení zaměstnanců měkkých cílů, aktivní zapojení SPJ do tvorby bezpečnostních plánů a modernizace technologií.

⁵⁰ **APELTAUER, Tomáš, DUFEK, Zdeněk, VANGELI, Benedikt et al.** *Ochrana měkkých cílů*. Praha: Leges, 2019, s. 32. ISBN 978-80-7502-427-5.

Závěr

Výstupem této bakalářské práce je soubor konkrétních návrhů a doporučení, která mohou přispět ke zvýšení bezpečnosti měkkých cílů na území hlavního města Prahy prostřednictvím efektivního využití kapacit a schopností Speciální pořádkové jednotky Policie ČR. Práce si kladla za cíl analyzovat význam SPJ Praha při ochraně měkkých cílů, posoudit její připravenost na mimořádné situace, zejména na zásahy typu AMOK, a formulovat návrhy vedoucí ke zvýšení její efektivity. Tento cíl byl naplněn kombinací teoretické rešerše, případové studie zásahu SPJ při střelbě na Filozofické fakultě UK v prosinci 2023 a řízených rozhovorů s příslušníky jednotky.

Analýza ukázala, že SPJ Praha hraje významnou roli jak v oblasti prevence, tak v operativním zvládnutí krizových situací. Disponuje odpovídajícím personálním i technickým zázemím, a dokáže reagovat rychle a koordinovaně, což bylo potvrzeno právě v rámci zásahu na FF UK. Zároveň však byly identifikovány konkrétní slabiny a výzvy – zejména v oblasti nedostatečné komunikační infrastruktury, absence ucelených výcvikových modulů pro specifické situace a nízké připravenosti některých měkkých cílů na krizové scénáře, poddimenzovanou personální kapacitou, nedostatkem výcvikového materiálu a primárně velké absence osvěty měkkých cílů před AMOKovými stavy.

Formulované návrhy mají potenciál být využity nejen samotnou SPJ, ale i širším bezpečnostním aparátem Policie ČR a dalších složek IZS. Práce zároveň otevírá prostor pro další výzkum, například formou kvantitativního šetření v rámci více krajských ředitelství nebo vývoje specializovaných výcvikových scénářů, jejichž účinnost by byla ověřena praktickým testováním ve spolupráci s odborníky z akademické sféry.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. **APELTAUER, Tomáš; DUFEK, Zdeněk; VANGELI, Benedikt; ROSENKRANZ, Jiří; HROMADA, Martin; MRÁZKOVÁ, Lucia; LAPKOVÁ, Dora; KOTEK, Lukáš; LJUBYMENKO, Krystyna.** *Ochrana měkkých cílů*. Praha: Leges, 2019. 171 s. ISBN 978-80-7502-427-5.
2. **HENDL, Jan.** *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005. 469 s. ISBN 80-7367-040-2.
3. **HRINKO, Martin.** *Pořádková činnost policie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 350 s. ISBN 978-80-7380-793-1.
4. **HRINKO, Martin a kol.** *Prvosledové hlídky policie v systému ochrany měkkých cílů*. Praha: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2023. 202 s. ISBN 978-80-7380-931-7.
5. **KOČAN, Štefan; LÖFFLER, Boris a ZÁMEK, David.** *Poriadková polícia*. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. 393 s. ISBN 978-80-7380-462-6.
6. **KOLEKTIV AUTORŮ.** *Krizová legislativa*. 1. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2016. 405 s. ISBN 978-80-7380-627-9.
7. **NEVRKLA, Jakub, a kolektiv.** *Měkké cíle*. Praha: Soft Targets Protection Institute, 2019. 132 s. ISBN 978-80-270-7066-4.
8. **PAVLÍČEK, Václav a kolektiv.** *Ústavní právo a státověda. I. díl: Obecná státověda*. Praha: Linde, 1998. 368 s. ISBN 80-7201-141-3.
9. **ROMANIUK, Scott N.; CATINO, Martin Scott; MARTIN, C. Augustus.** *The Handbook of Homeland Security*. 1. vydání. Boca Raton: CRC Press, 2023. 824 s. ISBN 978-1-138-50172-0.
10. **ŠÁMAL, Pavel a kolektiv.** *Trestní řád. 6. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2008. 3014 s. ISBN 978-80-7400-043-0.
11. **TUREČEK, Jaroslav.** *Policejní technika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 320 s. ISBN 978-80-7380-119-9.
12. **VANGELI, Benedikt.** *Zákon o Policii České republiky. Komentář. 2. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2014. 483 s. ISBN 978-80-7502-427-5.
13. **WAIISOVÁ, Šárka.** *Současné otázky mezinárodní bezpečnosti. 2. vydání*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. 304 s. ISBN 978-80-7380-194-6.

14. **WEISS, Tomáš.** *Role policie a armády v Evropské unii: Analýza evropské a národní úrovně s využitím případové studie České republiky.* 1. vyd. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2015. 264 s. ISBN 978-80-246-2388-7.
15. **WILDEMUTH, Barbara M.** *Applications of social research methods to questions in information and library science.* Westport: Libraries Unlimited, 2009. 421 s. ISBN 978-1-59158-503-9.
16. **ZÁMEK, David.** *Hromadné narušení veřejného pořádku z pohledu Policie ČR.* Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. 197 s. ISBN 978-80-7380-429-9.

Legislativní zdroje

1. **ČESKÁ REPUBLIKA.** *Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.* In: *Sbírka zákonů České republiky.* Praha: Ministerstvo vnitra, 2008.
2. **ČESKÁ REPUBLIKA.** *Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.* In: *Sbírka zákonů České republiky.* Praha: Ministerstvo vnitra, 1961.

Elektronické zdroje

- 1 **BEZPEČNOSTNÍ INFORMAČNÍ SLUŽBA.** *Výroční zpráva 2021.* Praha: BIS, 2022. [online] 33 s. [cit. 2025-03-01] Dostupné z WWW: <https://www.bis.cz/vyrocní-zpravy/vyrocní-zprava-bezpecnostni-informacni-sluzby-za-rok-2021-e1718a7b.html>.
- 2 **BEZPEČNOSTNÍ INFORMAČNÍ SLUŽBA.** *Výroční zpráva 2023.* Praha: BIS, 2024. [online] 50 s. [cit. 2025-03-01] Dostupné z WWW: <https://www.bis.cz/vyrocní-zpravy/vyrocní-zprava-bezpecnostni-informacni-sluzby-za-rok-2023-47d0b95d.html>
- 3 **ČESKÁ TELEVIZE.** *Filozofická fakulta nabídla vlastní chronologii útoku z 21. prosince* [online]. 10. ledna 2024 [cit. 2025-03-01]. Dostupné z WWW: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/filozoficka-fakulta-nabidla-vlastni-chronologii-utoku-z-21-prosince-344830>
- 4 **FILIPOVÁ, Nikola.** *Ve Žďáru nad Sázavou žena ubodala studenta Petra.* Lidé na něj vzpomínají. Deník.cz [online]. 2023 [cit. 2025-03-01]. Dostupné z WWW: <https://www.denik.cz/regiony/zdar-nad-sazavou-tragedie-utok-stredni-skola-zemrel-student-petr-vejvoda.html>

- 5 **iDNES.cz.** Online: *Střelba na Filozofické fakultě UK*. iDNES.cz [online]. 21. prosince 2023 [cit. 2025-03-01]. Dostupné z WWW: <https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/strelba-v-centru-prahy.B1007983/8>
- 6 **iDNES.cz.** *Střelec v ostravské nemocnici zabil šest lidí. Policie ho našla, je po smrti*. iDNES.cz [online]. 10. prosince 2019 [cit. 2025-03-01]. Dostupné z WWW: https://www.idnes.cz/ostrava/zpravy/strelba-ostrava-nemocnice-policie-zasah.A191210_081440_ostrava-zpravy_klu
- 7 **iDNES.cz.** *Střelec zabil v hospodě v Uherském Brodě osm lidí, mrtvý je také on*. iDNES.cz [online]. 24. února 2015 [cit. 2025-03-01]. Dostupné z WWW: https://www.idnes.cz/zlin/zpravy/strelba-v-hospode-v-uherskem-brode.A150224_135231_zlin-zpravy_ras
- 8 **KALVACH, Zdeněk.** *Základy ochrany měkkých cílů – Metodika*. Praha: Soft Targets Protection Institute. 2016 [online]. [cit. 2025-02-24], 42 s. Dostupné z WWW: <https://www.mvcr.cz/clanek/ochrana-mekkych-cilu.aspx>.
- 9 **KATALOGOVÝ SOUBOR TYPOVÉ ČINNOSTI, STČ – 14/IZS,** Společný list složek integrovaného záchranného systému Policie České republiky, str. 5, číslo jednací: PPR-4336/ČJ2013-990111, Typová činnost složek IZS při společném zásahu Amok – útok aktivního střelce. Dostupné z WWW: <https://hzscr.gov.cz/clanek/dokumentace-izs-587832.aspx>
- 10 **ODBOR AZYLOVÉ A MIGRAČNÍ POLITIKY.** *Čtvrtletní zpráva o migraci za II. čtvrtletí 2024*. [online] Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 13. srpna 2024. [CIT. 2025-03-01], 29 s. Dostupné z WWW: <https://mv.gov.cz/clanek/ctvrtletni-zprava-o-migraci-za-ii-ctvrtletni-2024.aspx>
- 11 **REFLEX.CZ.** *Časová osa útoku na filozofické fakultě: Ve 12:20 první podezření, ve 3 začala střelba, ve 4 zemřel útočník* [online]. 21. prosince 2023 [cit. 2025-03-01]. Dostupné z WWW: <https://www.reflex.cz/clanek/zpravy/122424/casova-osa-utoku-na-filozoficke-fakulte-ve-12-20-prvni-podezreni-ve-3-zacala-strelba-ve-4-zemrel-utocnik.html>
- 12 **UNIVERZITA KARLOVA.** Sled událostí před a během útoku na FF UK [online]. Praha: Univerzita Karlova, 2024 [cit. 2025-03-01]. Dostupné z WWW: https://cuni.cz/UK-13264-version1-sled_udalosti_pred_a_behem_utoku_na_ff.pdf
- 13 **ZÁMEČNÍK, Vít.** *Problematika zabezpečení měkkých cílů proti útokům aktivních střelců v podmínkách ČR*. [online] Praha, 2022. [cit. 2025-03-01]

Bakalářská práce. Vysoká škola regionálního rozvoje a Bankovní institut – AMBIS, a.s. Vedoucí práce Mgr. Tomáš Sacher. Dostupné z WWW: <https://is.ambis.cz/th/vjgzz/?id=4424>.

Seznam zkratek

AMOK – pracovní název, který ukazuje na zkratkovitost jednání aktivního střelce

ATAK – označuje pokročilé taktiky užívané bezpečnostními složkami

BIS – Bezpečnostní informační služba

BO – bezpečností opatření

HK – Heckler & Koch

HZS – Hasičský záchranný sbor

IZS – integrovaný záchranný systém

LRAD – speciální typ vozidla užívaný k rozhlasovým účelům

MP – Městská police

OET – Odbor extremismu a terorismu

PČR – Policie České republiky

PMJ – Pohotovostní motorizovaná jednotka

SKPV – Služba kriminální policie a vyšetřování

ZZS – Zdravotnická záchranná služba

Seznam obrázků

Obrázek 1 Dělení měkkých cílů	18
Obrázek 2 Dělení měkkých cílů z hlediska zdroje nebezpečí.....	20
Obrázek 3 Časová osa zásahu na FF UK	25

Seznam příloh

**Příloha č. I – Informovaný souhlas s poskytnutím rozhovoru a dalších informací pro
bakalářskou práci**

Příloha č. II – otázky k rozhovoru s informantem

Příloha č. III – rozhovor s informantem 1

Příloha č. IV – rozhovor s informantem 2

Příloha č. V – rozhovor s informantem 3

Příloha č. VI – rozhovor s informantem 4

Přílohy

Příloha č. I – Informovaný souhlas s poskytnutím rozhovoru a dalších informací pro bakalářskou práci

Informovaný souhlas s poskytnutím rozhovoru a dalších informací pro bakalářskou práci

název práce: Využití Speciální pořádkové jednotky hlavního města Prahy při zajišťování bezpečnosti měkkých cílů v městském prostředí

držitel souhlasu: prap. Roman Demjan, DiS. zařazen na útvaru Speciální pořádkové jednotky v Praze

Předmět a provedení:

Výzkum je zaměřen na porovnání dosavadních zkušeností příslušníků Speciální pořádkové jednotky Policie České republiky Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy (SPJ Praha) se současně prováděným výkonem služby a zhodnotit připravenost a význam SPJ Praha při ochraně měkkých cílů na území hlavního města Prahy. Hlavním cílem tohoto interview je získat názory a zkušenosti informantů k dané problematice a komplexně zhodnotit význam SPJ Prahy při ochraně měkkých cílů. Vedlejším cílem je posoudit připravenost SPJ na zásahy při ochraně měkkých cílů a stanovit preventivní opatření a metodické doporučení pro zvýšení efektivity ochrany bezpečnosti veřejných míst a bezpečnosti civilistů.

Výzkum bude veden formou rozhovoru. Průběh rozhovoru bude nahráván a ze zvukového záznamu bude následně pořízen tematicky strukturovaný přepis, který bude dále analyzován a interpretován. Zvukový záznam bude sloužit pouze pro potřebu doslovného přepisu a bude k dispozici pouze Romanu Demjanovi. Doslovný přepis bude důsledně anonymizován tak, aby byla zaručena anonymita a ochrana všech osob zmíněných v průběhu rozhovoru, a aby nebylo možné tyto osoby na základě anonymizovaného přepisu identifikovat. Zejména nebudou zmíněna jména osob. Zvukový záznam a doslovný přepis bude Roman Demjan uchovávat u sebe. V textu práce nebude tento informovaný souhlas uveden, pouze bude v příloze připojen vzor dokumentu. Doslovné citace částí anonymizovaného doslovného přepisu mohou být použity v závěrečné bakalářské práci.

Souhlasíte s následujícími podmínkami?

1. Vaše účast na interview je zcela dobrovolná.
2. Vaše odpovědi budou použity v anonymizované podobě, tj. Vaše totožnost nebude v bakalářské práci odhalena a nebude možné Vás jakkoliv identifikovat.
3. Všechny informace, které poskytujete, budou použity výhradně pro akademické účely, a to bez zveřejnění osobních údajů, které by Vás mohly identifikovat.
4. Vaše odpovědi budou zaznamenány formou nahrávání na záznam, budou sloužit pouze pro potřebu analýzy a výzkumu a budou uchovány v souladu s pravidly ochrany osobních údajů.
5. Máte právo se kdykoliv během interview rozhodnout, že se zúčastnit nebudete nebo ukončíte svou účast bez jakýchkoliv následků.
6. Vaše účast je zcela dobrovolná a můžete se rozhodnout neodpovědět na jakoukoliv otázku, pokud se na ni nebudete cítit komfortně.

Pokud souhlasíte s těmito podmínkami, prosím, podepište tento souhlas. Tím vyjadřujete svůj souhlas s účastí na interview a se zpracováním Vašich odpovědí pro účely bakalářské práce.

Pokud máte jakékoliv dotazy ohledně tohoto procesu, neváhejte se obrátit na mě. Děkuji Vám za Váš čas a ochotu podílet se na mém výzkumu!

Datum: _____

Jméno informanta: _____

Podpis informanta: _____

Příloha č. II.- otázky k rozhovoru s informantem

Využití Speciální pořádkové jednotky hlavního města Prahy při zajišťování bezpečnosti měkkých cílů v městském prostředí

Úvodní otázky:

1. Můžete krátce popsat vaši pozici a zkušenosti v rámci Speciální pořádkové jednotky?
 2. Jak byste popsal měkké cíle a proč jsou podle vás tak zranitelné?
 3. Jak dlouho se podílíte na bezpečnostních opatřeních spojených s ochranou měkkých cílů?
-

Otázky na taktiky a strategii:

4. Jaké konkrétní taktiky SPJ využívá při prevenci a ochraně měkkých cílů?
 5. Jaké vybavení mají k dispozici příslušníci SPJ k ochraně měkkých cílů?
 6. Jak důležitá je podle vás přítomnost prvosledových hlídek a obecně policejních hlídek na exponovaných místech?
 7. Jakým způsobem jsou vyhodnocována rizika v konkrétních oblastech nebo událostech?
 8. Jak probíhá koordinace SPJ s ostatními složkami integrovaného záchranného systému při ochraně měkkých cílů?
-

Otázky na konkrétní případy:

9. Můžete popsat činnost SPJ při útoku aktivního střelce na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v roce 2023? Jaké byly klíčové události, kterými přispěla SPJ Praha k neutralizaci hrozby a záchraně zraněných?

10. Jaké vybavení nebo technologie byly při tomto zásahu klíčové?

Otázky na efektivitu a zlepšení:

11. Jak hodnotíte efektivitu současných opatření SPJ při ochraně měkkých cílů?

12. Co považujete za největší slabiny nebo výzvy při ochraně měkkých cílů?

13. Existují nějaké konkrétní technologie nebo metody, které by mohly zvýšit efektivitu ochrany?

Závěrečné otázky:

14. Jakým způsobem by podle vás mohla SPJ zlepšit svou připravenost na krizové situace?

15. Co byste doporučil pro zvýšení spolupráce mezi SPJ a dalšími bezpečnostními složkami?

16. Máte nějaké návrhy na změny nebo inovace, které by mohly přispět k lepší ochraně měkkých cílů?

Příloha č. III. – rozhovor s informantem 1

Využití Speciální pořádkové jednotky hlavního města Prahy při zajišťování bezpečnosti měkkých cílů v městském prostředí

I1 – informant 1

T – Tazatel

1. T: Můžete krátce popsat vaši pozici a zkušenosti v rámci Speciální pořádkové jednotky?

I1: V současné době vykonávám vedoucí funkci v organizačním uskupení oddělení u Speciální pořádkové jednotky v Praze. Na SPJ Praha sloužím více jak 8 let. Obecně u Policie České republiky pracuji více jak 15 let.

2. T: Jak byste popsal měkké cíle a proč jsou podle vás tak zranitelné?

I1: Myslím si, že neexistuje přesná definice měkkých cílů, ale z mého pohledu se jedná o místo, kde se nachází spousta osob, které nemají možnost se jakýmkoliv způsobem bránit, takže to může být např. obchodní centrum. Uvedl jsem jako příklad obchodní centrum, protože je zde vysoká koncentrace osob, kde může dojít k útoku se zbraní, například třeba nožem, který se dá volně koupit. Dalším takovým místem můžou být koncerty, stanice metra, prostě jakékoliv místo, kde je spousta lidí, kteří nejsou vycvičení, nemůžou se bránit a pravděpodobně ani nečekají, že by na ně mohl někdo zaútočit kupříkladu najetím autem do davu nebo střelbou na veřejnosti.

3. T: Jak dlouho se podílíte na bezpečnostních opatřeních spojených s ochranou měkkých cílů?

I1: Poprvé jsem se s ochranou měkkých cílů setkal v roce 2018. Obecně bych o ATAK týmech mohl říct, že se jedná o skupinu policistů, kteří se nasazují na koncerty, veřejné akce a další rizikové události, kde se nachází měkké cíle.

Otázky na taktiky a strategii:

4. T: Jaké konkrétní taktiky SPJ využívá při prevenci a ochraně měkkých cílů?

I1: Já bych si tuhle otázku rozdělil na dvě části. První částí je prevence, což znamená, že když je nějaká veřejná akce, u které hrozí riziko napadení měkkých cílů, umístí viditelně

uniformované hlídky v těchto místech, a pak tzv. skrytá bezpečnost, kdy v tom rizikovém místě chodí policisté v civilním oblečení a s dlouhými zbraněmi, což už mi nepřijde jako taková prevence v tom přímém slova smyslu, protože reagují represivně až na vzniklou hrozbu.

5. T: Jaké vybavení mají k dispozici příslušníci SPJ k ochranně měkkých cílů?

I1: V rámci prevence se v podstatě na skoro každé bezpečnostní opatření vozí pepperball a vrhač, což se používá spíše na eliminaci neozbrojených pachatelů. Co se týče ochrany máme k dispozici balistické štíty, balistické osobní vybavení a balisticky vybavená vozidla, která se užívají také v rámci ATAK týmů. Poté máme veškeré dostupné vybavení jako například žebříky, plastový pořádkový štít, záchranné vodní vybavení, máme toho k dispozici opravdu hodně a záleží vždy na konkrétní situaci.

6. T: Jak důležitá je podle vás přítomnost prvosledových hlídek a obecně policejních hlídek na exponovaných místech?

I1: Určitě v rámci prevence, to je důležitá věc. Je dost možný, že by to mohlo eventuálně útočníka odradit, ale na druhou stránku, může se stát, že ten útočník uvidí, že jsou na chráněném místě hlídky a vybere si jiný místo. Má to své pro i proti.

7. T: Jakým způsobem jsou vyhodnocována rizika v konkrétních oblastech nebo událostech?

I1: Tohle to má na starosti oddělení o OET, což je zkratka pro oddělení extremismu a terorismu. My dostáváme až zpracované informace od tohoto útvaru a na základě tohoto z toho pak vycházíme my a následně dle pokynu vedoucího odboru rozdělíme síly a prostředky.

8. T: Jak probíhá koordinace SPJ s ostatními složkami integrovaného záchranného systému při ochraně měkkých cílů?

I1: Jak jsem již uvedl v předchozí otázce, vycházíme z pokynů vedení, kterými se následně řídíme. V podstatě se na místě zákroku nachází velitel opatření např. Libela 10 a ten potom následně na místě rozděljuje úkoly a činnost jednotlivých hlídek.

Otázky na konkrétní případy:

9. T: Můžete popsat činnost SPJ při útoku aktivního střelce na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v roce 2023? Jaké byly klíčové události, kterými přispěla SPJ Praha k neutralizaci hrozby a záchraně zraněných?

I1: V ten den jsem nebyl v práci, ale z doslechu od lidí, kteří na místě byli vím, že policisté z SPJ byli jako jedna z prvních hlídek na místě, tudíž došlo ke zvýšení tlaku na toho pachatele před tím, než spáchal sebevraždu a co považuji jako nespornou výhodu je fakt, že SPJ bylo v tu chvíli schopný zvednout 200 lidí a poslat je tam na místo, aby tam obsadili perimetr, poskytovali první pomoc a plnili další úkoly v rámci toho zákroku.

10. T: Jaké vybavení nebo technologie byly při tomto zásahu klíčové?

I1: Tím, že jsem se toho neúčastnil, tak nedokážu odpovědět.

Otázky na efektivitu a zlepšení:

11. T: Jak hodnotíte efektivitu současných opatření SPJ při ochraně měkkých cílů?

I1: Já to hodnotím velice pozitivně, líbí se mi, jakým způsobem se ten ATAK team třeba teďka využívá na ty koncerty a spolupracuje s těma agenturami. Kolikrát se tam na místě objeví zásahová jednotka, vědí o nás, takže nemám ani strach o to, že by nás pak zastřelil nějaký z kolegů, který by o nás vysloveně nevěděl.

12. T: Co považujete za největší slabiny nebo výzvy při ochraně měkkých cílů?

I1: Největší slabina je to, že nevíte, kdy ten nebo kde ten útok může přijít a jakým způsobem přijde. Tudíž se musíte rozhodnout pak v rámci toho služebního zákroku během pár sekund, jak ho provedete. Může to být útok nožem, který je tichou zbraní. Než u tohoto druhu útoku vůbec zjistíte, že ten pachatel začal útočit, tak je to dost dlouhá doba na to, aby stihl zabít několik lidí. Když to útok v podobě střelby, tak dost lidí si myslím, že si lehá na zem, takže pak budeme moci střílet po pachateli a v případě útoku autem to je asi podle mě úplně to nejtěžší, co může být, protože ten pachatel je v autě a střelba proti vozidlu je velmi riziková kor, když okolo sebe máte spoustu lidí. Reálně v tomto případě může hrozit riziko, že se tam odrazí náboj špatným směrem a může zasáhnout neúčastněnou osobu.

13. T: Existují nějaké konkrétní technologie nebo metody, které by mohly zvýšit efektivitu ochrany?

I1: Já jsem zastánce užívání AI technologií. Já si myslím, že v dnešní době kamerových rozpoznávacích systémů, že by se to dalo implementovat do kamerových zařízení pod správou státních institucí. Vím, že tohle to se třeba využívá na stadionu EDEN, kde mají tento bezpečnostní systém a dokážou poznat lidi, kteří mají zákaz vstupu na rizikové utkání nebo jakékoliv utkání. Myslím si, že by to šlo implementovat stejně i na koncerty a na jiné hromadné události, konkrétně v tom EDENU se také dělají koncerty. Mohli by se skrz tento systém tipovat zájmové osoby, které by se mohli preventivně monitorovat.

Závěrečné otázky:

14. T: Jakým způsobem by podle vás mohla SPJ zlepšit svou připravenost na krizové situace?

I1: Já si myslím, že je to všechno otázka peněz. Když by bylo lepší financování ku příkladu třeba nábojů, tak by střelecké výcviky mohli být častěji. Třeba co se týče střeleckých výcviků na ATAK, jde o to, že jeden náboj do samopalu MP7 stojí nějakých 95 korun, což chápu, že je pro policii strašně nákladný. Nebo aktivního útočníka jasný, že dlouho zbraň g 30 šestku MP pětku prostě nemůžeme tahat. Máme k dispozici útočné pušky G36 a samopaly MP5, ale také MP5 kurtz a MP7, o kterých si myslím, že jsou lepší než zmíněné předchozí dva, neboť se lépe nosí a dají se i dobře skrýt. Samopal MP7 má navíc i vysokou průraznost i proti balisticky vybaveným cílům, takže za mě se rozhodně jedná o financování toho výcviku.

15. T: Co byste doporučil pro zvýšení spolupráce mezi SPJ a dalšími bezpečnostními složkami?

I1: Určitě by to chtělo být v součinnostních cvičení. Co se týče v rámci integrovaného záchranného systému, koordinace se záchrankou, a i s hasičemi. Ze zkušeností víme, že když budeme zakročovat, tak záchranka a hasiči budou čekat bezpečný zóně, než jim uděláme vlastně prostor pro jejich následný zásah, aby mohli oni v bezpečí zakročovat, takže spíš jakoby ty součinnosti cvičení na tohle to.

16. T: Máte nějaké návrhy na změny nebo inovace, které by mohly přispět k lepší ochraně měkkých cílů?

I1: Je to jenom otázka peněz a financování a toho vybavení, co ti policisté mají. Třeba nevím, nebo nejsem si jistý, že by se používali třeba drony na těchto akcích. Kdyby bylo možné, že kdyby byl nějaký policista určený ve vzduchu s dronem a měl obhled potom,

co se děje na zemi, mohl by tyto informace předávat zakročujícím hlídkám, což by za mě byl rozhodně posun vpřed.

Příloha č. IV.- rozhovor s informantem 2

Využití Speciální pořádkové jednotky hlavního města Prahy při zajišťování bezpečnosti měkkých cílů v městském prostředí

I2 – informant 2

T – Tazatel

Úvodní otázky:

1. T: Můžete krátce popsat vaši pozici a zkušenosti v rámci Speciální pořádkové jednotky?

I2: U Speciální pořádkové jednotky sloužím již více jak 3 roky. Nyní jsem zařazen v rámci vedení odboru, avšak u policie jsem již více jak 20 let a postupně jsem se dopracoval do této pozice.

2. T: Jak dlouho se podílíte na bezpečnostních opatřeních spojených s ochranou měkkých cílů?

I2: Od roku 2011 přibližně, když byly útoky ve Francii. Defacto tam se začali poprvé řešit ve větším formátu ochrany měkkých cílů.

3. T: Jak byste popsal měkké cíle a proč jsou podle vás tak zranitelné?

I2: Měkké cíle jsou místa, kde se nachází větší skupina lidí, a proto jsou tak zranitelné. Ať už je to metro, škola, vánoční trhy, jedná se o velkou skupinu lidí, kteří se nachází na místě kde je minimum ochranných prvků k zabránění jakéhokoliv útoku a na které lze snadno zaútočit. Když to vezmeme oproti tvrdým cílům, které mají většinou nějaké stavební úpravy, mají zabezpečení, a ještě k tomu mívají fyzickou ochranu, takže napadnout takový cíl je samozřejmě mnohem těžší a problematičtější než si vybrat skupinu školáků, kteří sedí v lavici a učí se.

Otázky na taktiky a strategii:

4. T: Jaké konkrétní taktiky SPJ využívá při prevenci a ochraně měkkých cílů?

I2: Na SPJ máme určité objekty, které zabezpečujeme v rámci ochrany měkkých cílů, většinou když už zabezpečujeme, tak je tam nějaké možné zvýšené riziko, že by ten objekt anebo měkký cíl mohl být postižen útokem. Obecně lze říct, že SPJ užívá dvě hlavní

taktiky. Buď pracujeme tzv. skrytě anebo demonstrujeme sílu, což v druhém případě znamená plná balistika a plná výzbroj pro preventivní odrazení útočníků a okamžitý zásah v případě potřeby. Další taktikou je nepravidelné plánování a rozpisy služeb, tak aby se podle nás nedaly nařídit hodinky, protože další problém je, který se v rámci taktiky řeší je stereotypní výkon služby. Ku příkladu, když se v 10 hodin někde postavím a budu tam stát každý den v 10 hodin a člověk by to sledoval, tak za týden už přesně ví, že v 10 hodin tam budu a mohl by si sledující podle mě nařídit hodinky. Takže z pohledu taktiky je dobré, pokud je v tom tak trochu řízený chaos a ty časy jednotlivých hlídek se tam překrývají, či je lehce poupravují, takže se na jednom bodu může vyskytovat i několik hlídek najednou, což svůj smysl má, neboť pak nelze kvalitně odsledovat činnost policie na úseku ochrany měkkých cílů.

5. T: Jaké vybavení mají k dispozici příslušníci SPJ k ochranně měkkých cílů?

I2: V současné době jsme vybaveni novým vozovým parkem. Jedná se o vozidla Volkswagen Crafter, Volkswagen Transporter, Toyota LandCruiser, Škoda Octavia, Škoda Kodiaq obrněná kolová vozidla a další. Tyto vozidla jsou využívány k přepravě policistů, běžnému výkonu služby a speciálním činnostem. Dále mají policisté osobní ochrannou výstroj, kterými jsou balistické prvky osobní ochrany jako tělová balistická vesta, nosič plátů s pláty balistické ochrany 3. kategorie, balistická přilba a další. Pro zásahy proti ozbrojeným pachatelům je jednotka a zasahující družstvo vybaveno balistickým štítem se speciálně upravenou štítařskou balistickou přilbou. Dále je útvar vyzbrojen útočnými puškami HK G36, samopaly HK MP5, HK MP7 a HK MP5 kurtz. Policisté jsou vybaveni pistolemi Glock 17 páté generace. To je asi souhrn všeho důležitého vybavení, které mají přímo zasahující policisté k dispozici.

6. T: Jak důležitá je podle vás přítomnost prvosledových hlídek a obecně policejních hlídek na exponovaných místech?

I2: V podstatě jsou 2 druhy nasazení hlídek. Prvně si musíme uvědomit, že my jsme až na výstupu dostupného toku informací a pracujeme až s analýzou hrozby, která je vyhodnocena nezávisle na SPJ. Takže pokud je vedením vyhodnoceno, že je důležité, aby na konkrétním místě přítomnost policejních patrol byla, zajistíme síly a prostředky, aby tam byly a mohli nějakým způsobem potencionální útočníky odstranit. Ale v případě, že je lepší provést dohled skrytě, můžeme využít ATAK týmu a provede se skrytě s podobně vysokou úrovní zabezpečení.

7. T: Jakým způsobem jsou vyhodnocována rizika v konkrétních oblastech nebo událostech?

I2: Většinou to funguje tak, že veškeré hrozby identifikují naše bezpečnostní služby, které následně předávají informace odboru extremismu a terorismu, kteří zpracovávají data dále a k nám se poté dostávají konkrétní rozkazy, které plníme.

8. T: Jak probíhá koordinace SPJ s ostatními složkami integrovaného záchranného systému při ochraně měkkých cílů?

I2: Pokud se jedná o součinnostní cvičení, je velmi dobré, pokud se jej účastní všechny složky ISZ, neboť si zde vyměňujeme cenné informace. Ať už se jedná o velení v taktickém štábu, přes ostatní úrovně až na tu nejnižší. Protože pokud se jedná třeba o nebezpečnou situaci, nepůjdou do toho nebezpečného prostoru zdravotníci a nebudou ošetřovat zraněné, pokud by se zraněnými mohli stát oni sami, to je kontraproduktivní. Nebezpečný prostor prvně musí zajistit policie, a proto se ke zraněným zpravidla dostanou jako první naši policejní zdravotníci, kteří se zase pro změnu učí od záchranářů, jak nejlépe udělat první pomoc na místě a nachystat zraněného k transportu, když to trochu zlehčím, cílem je, aby si v podstatě zraněného mohli jenom předat a odvézt ho co nejrychleji do nemocnice. Co se týče Hasičského záchranného sboru, zde bych jako příklady uvedl třeba barikádové situace a požáry. Tam kde naše možnosti končí, oni teprve začínají, a proto i když jsme si schopni poradit s většinou barikád jsou chvíle, kdy i my potřebujeme pomoci. O jakémkoliv hašení požárů ani nemluvě, na to jsme vybaveni v podstatě jenom minimálně. Naše vybavení je koncipované spíše pro uhašení např. hořícího člověka, nežli že bychom se sami aktivně podíleli na hašení ohňů a požárů. Obecně lze říct, že největší spolupráce spočívá v personální pomoci. Na místě velkých neštěstí se dost často řeší transport, vymezení bezpečných perimetrů, evakuace raněných a řekl bych, že v tomto jsou naše složky velmi provázané a že vzájemná spolupráce je na špičkové úrovni. A je to dobře, že se setkáváme ať už na té nejvyšší anebo nejnižší úrovni různých koordinátorů, inspektorů provozu a velitelů policie, protože už víme, co od sebe můžeme čekat a defacto to takto celé navzájem funguje.

Otázky na konkrétní případy:

9. T: Můžete popsat činnost SPJ při útoku aktivního střelce na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v roce 2023? Jaké byly klíčové události, kterými přispěla SPJ Praha k neutralizaci hrozby a záchraně zraněných?

I2: Tam byla hrozná výhoda, že jsme měli výcvik na Staroměstském náměstí, takže byla obrovská výhoda, že jsme se tam dostali defacto do tří minut od nahlášení střelby. My jsme tam byli v podstatě jako jedni z prvních. Takže ať už to byl vyhledávací mód na eliminaci aktivního střelce, tak i v první fázi jsme se podíleli na těch zdravotních pracích, kdy z nějakých 12 zdravotníků jednomu 7 bylo od nás, takže tam bych řekl, že jsme se na tom podíleli velkou měrou. Potom ať už to bylo dočišťování budovy, transportu raněných, asistence pyrotechnikům a následné zajišťování venkovního perimetru po dobu dvou dnů. V tomto směru je logické, že na to bylo nasazeno právě SPJčko, neboť poskytujeme velkou personální silou, která tam v tu chvíli byla, a proto si myslím, že jsme se na celé té události od jejího vzniku podíleli nejdéle.

10. T: Jaké vybavení nebo technologie byly při tomto zásahu klíčové?

I2: Při tomto zásahu bych mezi klíčové řadil balistickou ochranu, zdravotnické vybavení, vyražení sety a samozřejmě zbraně. Ale co jsme si odtamtud odnesli je to, že co nemá člověk u sebe jako by neměl. Už potom není prostor pro to, aby se člověk vrátil pro ob vazový materiál nebo vyražecí set, prostě co nemá to jako by nebylo. Zjistili jsme, že je důležitá balistická ochrana, kterou mají policisti na sobě, protože už se nikde nestihnou dooblékat, a to samé platí i pro výzbroj a zdravotní vybavení, což je neskutečně důležitá věc, a pokud si nevezmou vyražecí vybavení horkotěžko se budou dostávat do zamčených prostor.

Otázky na efektivitu a zlepšení:

11. T: Jak hodnotíte efektivitu současných opatření SPJ při ochraně měkkých cílů?

I2: Zatím ji musím hodnotit kladně. Myslím, že si plníme své úkoly na 100 % a řekl bych, že to i efektivní je, když se u objektů, které chráníme, zatím nikdy nic nestalo. Ba naopak i máme pozitivní odezvu od odboru extremismu a terorismu, že v rámci důsledné kontroly osob se daří sbírat relevantní informace, takže co se týče činnosti SPJčka, naše práce na místě má efektivní přínosy.

12. T: Co považujete za největší slabiny nebo výzvy při ochraně měkkých cílů?

I2: Informovanost občanů. Celkově jak se ty lidi chovají a jak by se měli chovat. Obecně řečeno, Češi mají zvláštní auru, že jsou v Česku, kde se nic neděje a dost často podobným útokům zprvu ani nevěří. Když se odehrávala střelba na fakultě, ty lidi vycházeli ven na

ulic a jdou se podívat co se to vlastně děje. První, co je, všichni si vezmou do ruky telefon a začnou tu událost natáčet jen aby měli co nejhezčí záběry... ten telefon ani pouliční lampa je opravdu neschová. Prostě je potřeba utéct, jít od toho co nejdál, a proto si myslím, že to je jeden z hlavních problémů u nás tady v Čechách. Jak se tady díky bohu nic neděje, tak ty lidi na to nejsou vůbec připravení. Když se podíváme např. do Izraele, většina lidí se utíká schovat do úkrytu. Tady když se rozezní sirény, lidi spíše utíkají najít nejlepší místo k natočení co nejlepšího videa. Takže defacto tomu i ta společnost jde dost naproti. Je faktem, že kdyby se tady něco pravidelně dělo, časem by se mentalita lidí taky změnila. Bohužel tak to prostě je. Jak dlouho vydržela ostražitost lidem po událostech na fakultě? Podle toho, co vidím, moc dlouho ne. Jediný, kdo je neustále ve střehu je vlastně ta policie, protože musí, zatímco se život občanů vrátil zpět do starých kolejí. Řekl bych, že lidi nejsou moc zvyklí na změny a nemají rádi, když je něco obtěžuje, že když něco nemůžou, nebo musí udělat, vesměs se tomu začnou vzpírat. Když bych to mohl s něčím srovnat, srovnal bych to třeba s prevencí u doktora. Kolik lidí jde reálně na prevenci k doktorovi? Většinou si člověk řekne „mě nic není, mě nic nebolí“, jo, a to je ten samý princip. Lidi si tu hrozbu neuvědomují, než přijde, to je prostě realita.

13. T: Existují nějaké konkrétní technologie nebo metody, které by mohly zvýšit efektivitu ochrany?

I2: Myslím si, že v současné době jich existuje strašně moc, až je spíše problém v jejich aplikaci v souladu s platnou legislativou. Ať už jsou to kamery s umělou inteligencí, které dokážou detekovat zbraň či obličej a tím identifikovat konkrétní osobu, ať už jsou to drony, kteří by v dnešní době představovali neskutečnou pomoc. Další technologií, kterou bych rád zmínil jsou třeba balistické zábrany. Když jsem byl v Izraeli, mile mě překvapilo mě, že se tam nacházejí balistické autobusové zastávky, kde je to i logické z důvodu častých raketových útoků. Myslím si, že v dnešní době je obrovská škála technologií, ale stojí to obrovské peníze. Všechno je to jenom otázka finančních prostředků. Ono, když se nad tím zamyslíme, investice do té bezpečnosti není z pohledu návratnosti rentabilní, ale musíme si položit otázku co je cennější, jestli finanční prostředky anebo lidský život. Problém v soukromém sektoru je ten, že firmy investují do něčeho, z čeho mají zpátky zisk, takže se často stává, že do bezpečnosti investují to minimum, které opravdu musí.

Závěrečné otázky:

14. T: Jakým způsobem by podle vás mohla SPJ zlepšit svou připravenost na krizové situace?

I2: Výcviky. Myslím si, že toto je jediné přemostění, kterým lze dosáhnout upřímné změny a opravdové připravenosti. Nemyslím tím ani tak dílčí výcviky v rámci jednotky, ale bavím se spíše o větších cvičeních, kde by se nacházeli figuranti, a i třeba jiné složky IZS, které by vytvořili tu krizovou situaci. Problém tohoto je, že v současné době Policie ČR nedisponuje dostatečným počtem potřebných výcvikových areálů, balistickými budovami, kde by se dalo střílet ostrou municí a další. Domnívám se, že se v současné době nacházíme na hraně možností, kam reálně můžeme posouvat kvalitu výcviků. Prostě obecně řečeno, chybí prostory, kde by se to dalo uskutečňovat. V současné době existují podobné projekty, avšak se bavíme minimálně výhledově o následujících pěti letech, než něco takového bude.

15. T: Co byste doporučil pro zvýšení spolupráce mezi SPJ a dalšími bezpečnostními složkami?

I2: Myslím si, že spolupráce složek IZS s SPJ a jinými útvary obecně je na špičkové úrovni. Ale musíme si uvědomit, že to v obecné rovině není jenom o Praze. Praha má v České republice jedinečnou pozici a to tu, že zde slouží velký počet policistů, což se potvrdilo i na Fakultě, kde jich na místě zasahovalo v jednu chvíli i několik stovek. Což ale nelze aplikovat kamkoliv jinam. Pokud se bavíme o lokalitě mimo Prahu, v těchto je často několik málo obvodních oddělení a na místo se jim sjede v prvopočátku třeba 10 lidí. Než se tam dostanou nějaké speciální jednotky typu SPJ, zásahovky nebo jiné tak to prostě bude trvat a tím se to celé zpomalí.

16. T: Máte nějaké návrhy na změny nebo inovace, které by mohly přispět k lepší ochraně měkkých cílů?

I2: Určitě si myslím, že by bylo dobré zaměřit se právě na ty zmíněné výcviky, o kterých jsme se už bavili. Pokud se nebudeme bavit v rámci SPJ, PMJ a dalších prvosledových útvarů, ale budeme se bavit čistě o prvosledových hlídkách obecně, myslím si, že by bylo super, kdyby měli možnost sjednotit výcviky a kdyby se zaměřili opravdu jenom čistě na tu problematiku prvosledových hlídek a nebyly zavaleny běžnou policejní agendou. V současné době je problém ten, že v prvosledových hlídkách, které jsou organizovány na obvodních odděleních jsou často začleňováni i běžní zpracovatelé nápadu a dozorčí, přičemž proti těmto pozicím nic nemám, sám jsem si tou zkušeností prošel, ale nelze dělat dvě věci a být v nich opravdu dobrý. Myslím si, že by se do prvosledových hlídek měli vyčlenit lidi, kteří by dělali pouze tuto problematiku a těm by se měl poskytnout mnohem obsáhlejší a častější výcvik než běžnému zpracovateli z obvodu, neboť to vychází

i z logiky věci, každá z těchto pozic má diametrálně odlišnou pracovní náplň. Dalším, kdo by mohl mít rozšířený výcvik taktiky by mohli být operativci SKPV, kteří se dost často pohybují v terénu a třeba na fakultě byli kromě hlídek obvodu, PMJ a SPJ také jedni z prvních kdo tam zasahoval. V současné době je problém s personální situací u Policie ČR a chápu i vedoucí jednotlivých oddělení, kteří prostě nemůžou vyhovět všem standardům ochrany měkkých cílů.

Příloha č. V. – rozhovor s informantem 3

Využití Speciální pořádkové jednotky hlavního města Prahy při zajišťování bezpečnosti měkkých cílů v městském prostředí

I3 – informant 3

T – Tazatel

Úvodní otázky:

1. T: Můžete krátce popsat vaši pozici a zkušenosti v rámci Speciální pořádkové jednotky?

I3: Ke Speciální pořádkové jednotce v Praze jsem nastoupil po roce 2013, kde jsem byl na pozici bojovníka a po roce 2020 jsem nastoupil na oddělení speciální přípravy v rámci SPJ Praha.

2. T: Jak dlouho se podílíte na bezpečnostních opatřeních spojených s ochranou měkkých cílů?

I3: U policie sloužím přes 20 let, takže v podstatě po celou dobu od mého nástupu, jenom v dřívějších dobách se to takto nenazývalo.

3. T: Jak byste popsal měkké cíle a proč jsou podle vás tak zranitelné?

I3: Měkký cíl, tak jak ho vnímám já, je prostor nebo místo, které je volně přístupné běžným lidem, kde se nepředpokládá nějaká trestná činnost, nebo že by se zde měl stát trestný čin apod. Jmenovitě se jedná o školy, nemocnice, firmy, úřady, náměstí, koncerty atd. Jejich slabina spočívá právě v tom, že nejsou nijak chráněné vlastním ochranným systémem a přístup do nich má každý. Může jít jak o veřejná prostranství, tak o uzavřené prostory, ale musí splňovat to, že jsou volně přístupná komukoliv. Na těchto místech se vyskytují běžní lidé a potencionální útočník, kdy nemusí útočit po konkrétní osobě, ale chce jen udělat co největší škodu na životě a zdraví.

Otázky na taktiky a strategii:

4. T: Jaké konkrétní taktiky SPJ využívá při prevenci a ochraně měkkých cílů?

I3: Představuji si pod tím 2 různé pojmy. První bych definoval jako preventivní ochranu, což je působení přímo v zájmových zónách a místech. Kdy se jedná ať už o náměstí, velké

shromáždění osob, demonstrace atd., kdy tam vlastně ti policisté SPJ jsou vidět a už samotná přítomnost uniformovaných hlídek, to samo o sobě může odradit potencionálního útočníka od spáchání útoku. Co se týče ochrany měkkých cílů, i přestože něco vyplývá z prevence, musíme brát v potaz, že pokud policie pracuje již s nějakým předpokladem potencionální či konkrétní hrozby, vysílají se do dané lokality hlídky policie, které už pracují s informací, že aktivně po něčem či někom pátrají či stabilně hlídají konkrétní objekt útoku s cílem zabránit splnění zmíněné hrozby. Takže v podání SPJ se vesměs jedná o to být vidět, chránit objekt útoku ještě víc a pomoc ostatním útvarům policie s vyhledáváním potencionálního útočníka nebo nebezpečí.

5. T: Jaké vybavení mají k dispozici příslušníci SPJ k ochranně měkkých cílů?

I3: Pokud budeme vycházet z běžného vybavení policisty SPJ, jedná se o zbraňový systém, ať už to je osobní zbraň – pistole, ať už to je zbraň kolektivního vystrojení, kdy se jedná o samopal nebo útočnou pušku, ať už to jsou méně letální či neletální donucovací prostředky plus pasivní prvky výstroje, kdy se bavíme o balistické ochraně v podobě helmy, plátů, tělové vesty, balistického štítu či pancéřových vozidel, což už se ale bavíme o pasivní ochraně. Nejsem si úplně vědom, že by SPJčko disponovalo nějakým speciálním vybavením, spíše se jedná o běžné vybavení pro přímý zákrok v běžné situaci.

6. T: Jak důležitá je podle vás přítomnost prvosledových hlídek a obecně policejních hlídek na exponovaných místech?

I3: Podle mě je to hodně důležité, protože ku příkladu já, když jsem začínal u Policie ČR se po Václavském náměstí pohybovalo 6 až 8 pěších hlídek, které se po Náměstí pohybovali non-stop, v podstatě 24 hodině denně. A i v té době tam byl nápad trestné činnosti a riziko útoku na měkké cíle. V dnešní době se tam hlídky nevyskytují a za mě je to riziko mnohem vyšší a náchylnější k útoku na měkké cíle. Za mě je tím to riziko větší, ať už se jedná o běžnou kriminalitu nebo je tam možnost většího útoku. Logicky, pokud bude mít na těchto exponovaných místech rozmístěné hlídky, problém dřív uvidí a bude schopna na daný problém dřív reagovat a vyřešit jej. A pokud i do budoucna policisté v ulicích nebudou, domnívám se, že jakýkoliv útok proti měkkým cílům může mít mnohem horší průběh a následky. Při běžném výkonu, při tom tzv. „BO Centrum“ se jedna osmi členná hlídka SPJ může vytvořit až na dvoučlenné patroly a tím působit rozproštěněji v inkriminovaném prostoru. V případě, že by byla z našeho útvaru vedena přímo nějaká akce na ochranu měkkých cílů, má SPJ Praha nepřekonatelnou výhodu, kterou je okamžité nasazení obrovského počtu sil a prostředků v poměrně krátkém

časovém horizontu. Když se na to podíváme matematickou teorií, pokud je v práci 100 lidí, jsem z toho schopný utvořit 50 dvoučlenných hlídek v plné výzbroji a výstroji.

7. T: Jakým způsobem jsou vyhodnocována rizika v konkrétních oblastech nebo událostech?

I3: Toto není úplně prací SPJ, to dělají jiné útvary, každopádně v rámci obecných rizikových prvků působíme pouze preventivně v rámci bezpečnostních opatření, které se vyhodnocují na jiné úrovni. SPJ v podstatě plní takovou objednávku pro jiný útvar, ať jsou to spolupráce s odborem extremismu a terorismu, se službou kriminální policie a vyšetřování, s útvary jednotlivých pražských ředitelství policie, v podstatě je vždy vše organizováno na něčí popud. Přímá SPJácká rozvědka neexistuje. Ale obecně SPJčko plní důležitou roli nejenom v rámci zajišťování měkkých cílů, ale také v rámci nasazením speciálního technického zabezpečování, což zajišťuje naše technická skupina. Tito disponují věcmi jako jsou štábní vozidlo Jupiter, kamerové vozidlo, různé technické vybavení, motorový člun a další.

8. T: Jak probíhá koordinace SPJ s ostatními složkami integrovaného záchranného systému při ochraně měkkých cílů?

I3: Když budeme operovat s tím, že budeme provádět nějakou ochranu měkkého cíle, tak SPJ více méně jedná buď s nějakým velitelem zásahu od hasičů či inspektorem provozu od záchranky v podstatě do doby, než si místo převezme ať už velitel policie či jiný služební funkcionář. Do té doby na místě probíhá koordinace skrz velitele vozidel, kteří pro komunikaci užívají radiostanice anebo mobilní platformy. Poté už jakákoliv kooperace probíhá skrze taktický štáb, kde se již nacházejí velitelé jednotlivých bezpečnostních sborů pohromadě.

Otázky na konkrétní případy:

9. T: Můžete popsat činnost SPJ při útoku aktivního střelce na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v roce 2023? Jaké byly klíčové události, kterými přispěla SPJ Praha k neutralizaci hrozby a záchráně zraněných?

I3: Popis SPJ na místě události má několik rovin. Já začnu tou, které jsem se účastnil, kdy vlastně do 12:00 hodin probíhal v prostoru Staroměstského náměstí výcvik jednotky SPJ na téma ochrany měkkých cílů v civilním oblečení. Ze Staroměstského náměstí jsme byli postupně aktivováni na pomoc při prohledávání budovy školy na Celetné ulici, kde jsme

se podíleli na uzavření, propátrávání a evakuaci budovy. Na místě jsme byli asi jako 3. hlídka, před námi tam byla hlídka místního oddělení a jiná uniformovaná hlídka a my jsme se tam dostavili jako 3. pětičlenná hlídka, neboť jsme se v tu dobu spojili 2 týmy. Na místě byl kolega z kriminálky, který se v prvopočátku ujal velení, než si to převzala uniformovaná hlídka policie, zatímco my jsme začali propátrávat budovu. Obecně nás na Fakultě bylo nejvíc. Osobně si myslím, že tím, jak nás tam byl velký počet, mohli jsme tam díky tomu udělat obrovský kus práce. Po koordinaci jednotek výcviku ze Staroměstského náměstí nás tam bylo asi 18, včetně sloužícího centra. My jsme byli v civilním oblečení, kvůli povaze výcviku a následně dorazili i příslušníci SPJ v uniformách a společnými silami jsme byli schopni budovu evakuovat a propátrávat apod. a postupovalo se podle standartních taktik, které se dělají. Postupem času přijížděli další a další útvary policie, ale my jsme tam zastupovali minimálně polovinu nasazených sil a prostředků. Potom byly síly SPJ, nás, co jsme byli v civilu, poslány do prostoru Staroměstského náměstí, protože byly informace, že se tam podle mobilu měl v okolí Pařížské ulice pohybovat útočník. Mimo nás tam byla nasazena zásahovka v civilu a další policisté z jiných útvarů. Na místě jsme byli organizováni do 2-3 členných hlídek, abychom propátrali co největší okolí. V okamžiku, kdy přišla z AROMY 1000 střelba na Palackého náměstí, hlídky SPJ byly okolo budovy a my jsme dobíhali na místo ve 3. – 4. minutě od nahlášení střelby. Já osobně jsem byl 5. policista vstupující do budovy, kdy před námi tam byla pouze hlídka kriminálky a hlídka místního oddělení. Za nás za SPJ nás bylo postupně 5, protože jsme se spojili dvě skupiny a postupně spolu s dalšími policisty se začalo propátrávat schodiště. Nebyla slyšet střelba ani působení pachatele, lidi, kteří proti nám odcházeli, odcházeli víceméně v klidu, nešlo tam o žádný řev, o žádné utíkání a I3: postupně jsme si propátrávali podle informací které jsem měli, budovou směrem nahoru. Došlo tam k dezinformacím a informačnímu šumu, neboť my jsme počítali podlaží a některé útvary počítaly patra, a proto nám neseseděly čísla, ale když budu používat nějaké oficiální označení, tak na úrovni druhého patra byla část sil i teda včetně policistů SPJ. Tato skupina utvořila tzv. špunt a vše co bylo za námi, takže v podstatě od 2. patra až do přízemí začala probíhat evakuace osob. Já byl ve skupině, která poté pokračovala do 3. patra, kde probíhalo propátrávání jednotlivých učeben. S čím jsme se potýkali bylo to, že jsme byli v domněnku, že se jedná o poslední patro, neboť jsem od nikoho nedostal jinou informaci. Jak jsme postupovali budovou, narazili jsme na člověka, který nás upozornil na fakt, že má budova ještě jedno, 4. patro, na které se poté vstupovalo a prováděla se tam další činnost. Až tady do této chvíle, řekněme do nalezení toho 4. patra, my jako SPJáci jsme tam byli jako významná část sil a prostředků. Samozřejmě tím, že

my jsme museli postupovat o něco pomaleji než policisti přicházející zespoda, kteří přicházeli ze zabezpečeného prostoru, tak tam už došlo, že tam bylo víc hlídek policistů s potřebným vybavením od balistické ochrany po dlouhé zbraně, který my jsme ne všichni měli. Zde jsme provedli reorganizaci, doplnili týmy těchto policistů a poté jsme společnými silami postupovali s nimi budovou, kde se vyhledával pachatel. Nacházeli se poškození a potom co jsme udělali prohlídku celého patra, přišla informace, že je pachatel na balkoně. Tím, jak jsme neznali strukturu budovy, včetně umístění balkonu, to postup poměrně zpomalilo a ve stejné době došlo k nalezení třídy, ve které se nacházel největší počet zraněných a největší počet usmrcených. Z toho důvodu, že jsme měli na místě největší počet zdravotníků a řekl bych, že největší počet zdravotnického vybavení, přednostně naveleli SPJáky do této třídy a tam prováděli neodkladnou první pomoc a pracovali se zraněnými a mrtvými. Co se týče Lekce600, což je Centrumácké vozidlo, ta se neúčastnila toho prvotního dobývání těch pater, pak ale byla na tom finálním patře. SPJáci se dále účastnili na vytvoření bezpečného koridoru pro transport zraněných. Toho, že by se SPJ účastnilo vstupu na balkon, kde se zastřelil útočník si nejsem vědom, ale mám pocit, že tam SPJ nebylo. Část policistů SPJ z výcviku ATAK začal víceméně spontánně řešit situaci před budovou, kdy vyklidili vchody, vymezovali bezpečnostní perimetr a vymezovali koridor evakuace. Samozřejmě i ti byli doplňováni případně nahrazováni uniformovanými policisty. Následně se na místo začali stahovat i příslušníci SPJ, kteří byli v bojové pohotovosti na útvaru a zapojovali se do různých činností v budově. Co bylo ještě potřeba udělat. Bylo potřeba doplnit personál k práci na zraněných, bylo potřeba posílit bezpečnost v budově, bylo potřeba vymezit perimetr před budovou, odklonit dopravu, zajistit evakuační trasy, prohlédnout kompletně celou budovu, neboť nebyla jistota, že střelec byl sám. Dále bylo potřeba střežit evakuované osoby na shromaždišti, neboť nebyla jistota, že mezi nimi nemůže být další útočník. Tady na tom všem se podíleli policisté SPJ.

10. T: Jaké vybavení nebo technologie byly při tomto zásahu klíčové?

I3: My jakožto výcvik ATAKu jsme tam šli s pistolí, což znamená 3 zásobníky s 50 náboji, mimo to jsem měl ještě škrtidlo a modrou pásku POLICIE. Co se týče prostředků, které měla k dispozici Lekce600 ta měla standartní vybavení, které se vozí, což byly balistické štíty, dlouhé zbraně, spojení ať už vysílačky nebo mobilní platformy, kdy platformy jsme měli málo a paradoxně přes ně šlo nejvíce informací, a to samé platí

o malém počtu vysílaček. Co se týče zdravotnického materiálu kolegové v uniformách měli u sebe osobní lékárničky, přičemž je každé vozidlo Lekce600 vybaveno zdravotnickým batohem. Co se týče hlídek ATAK, záleží na konkrétním policistovi, co si vezme, ale bohužel je poměrně velký a reflektoval by, což není cílem taktiky ATAK. Bohužel toho v civilu moc nemáte. Jedno velké poučení z fakulty je, že už se dneska i v batohách, ve kterých se v rámci ATAKu nosí zbraně nachází i zdravotnický materiál a člověk už také není tak pohodlný a má toho u sebe víc, i když to může reflektovat a prozrazovat jeho nasazení v rámci ATAKu. V prvotní fázi tam zdravotnický materiál nebyl skoro žádný, ale postupně, jak se sjížděli hlídky se materiálu sešlo hodně. Spíše byl ze začátku problém, jak ten materiál distribuovat, ale poměrně rychle jsme se toho chytili a vyčlenili jsme 3 policisty, kteří měli za úkol rozbalovat a předávat zdravotnický materiál konkrétním policistům. Já osobně jsem se podílel na ošetřování 3 lidí. V podstatě to fungovalo tak, že jste přiběhl k nějakému člověku, vyhodnotil jeho zdravotní stav a snažil se ho ve spojení s dostupným zdravotnickým materiálem dostatečně ošetřit, jak nejlíp to šlo. U první osoby jsme nasazovali turniket, u druhé osoby jsem nasazoval krycí chlopeň a poté jsem se ujal distribuce materiálu a u třetí osoby jsem pomáhal ošetřujícím. Obecně nejdůležitější vybavení bylo potřeba dle protokolu MARCH, masivní krvácení, průstřely hrudníku, průstřely těla. Kdybych měl specifikovat konkrétní vybavení jednalo se o škrtidla SWAT a turniketů, tlakových obvazů, obvazů obecně, krycích chlopní a dalších.

Otázky na efektivitu a zlepšení:

11. T: Jak hodnotíte efektivitu současných opatření SPJ při ochraně měkkých cílů?

I3: Záleží, o čem se bavíme, protože máme třeba venku nějaké vozidlo, které jezdí podle instruktáže, poté může být nějaké cílenější, což jsou patroly u konkrétních měkkých cílů. Co se týče toho být vidět, předpokládám, že to se splňuje, to vesměs záleží na konkrétních lidech. High profile, viditelný výkon služby neboli demonstrace síly je skvělý v tom, že působí preventivně, na druhou stranu jeho teoretické nasazení je limitované tím, že je patrola vidět. Tudíž si útočník může zjistit zvyklosti, vytipovat si hlídkové časy a místa kde se pohybuje. Zatímco Low profile neboli služba skrytá ať už jakkoliv, ideálně formou toho ATAKu nebo operativní činnosti víceméně doplňuje ten viditelný mód. Ti policisté nejsou vidět a nemělo by být zřetelné, že to jsou policisté. Bavme se o nějakém ideálním případě, takže nemusí potencionálně odradit útočníka, ale oni tím mají šanci být výrazně

blíží anebo na výhodnější pozici, aby mohli útoku zabránit, anebo jej přerušit. Myslím si, že jsou schopní daleko efektivněji zasáhnout než ta uniformovaná přiznaná hlídka. Co se týče ATAKU je škoda, že se to poslední dobou upozaďuje, což zapříčiňuje personální nedostatek a v dnešní době je koncept nastavený tak, že je důležitější mít viditelně policisty než ty, kteří vidět nejsou s důvody snížení veřejné paniky jako odezvu k současné bezpečnostní situaci ve světě. Jinak práce ATAKu nebo operativy je nenahraditelná běžnou hlídkou. Ku příkladu, pokud máme 100 fiktivních policistů a potřebuji jich ukázat 60, tak zbylých 40 může dělat svoji práci skrytě, ale pokud mám pouze 60 policistů a musím jich nasadit 60 uniformovaných tak tu práci skrytého nasazení nemá kdo udělat, což je za mě velká škoda, protože to doplňuje práci uniformovaných policistů a zvyšuje se tím bezpečnost, což je primárním cílem policie.

12. T: Co považujete za největší slabiny nebo výzvy při ochraně měkkých cílů?

I3: Víceméně personální nedostatek, koncepce výcviků u policie a tím myslím výcviky na situace, které proběhli, ale ne které by mohli nastat. I přestože si myslím, že jsme jako policie na fakultě udělali vše, co jsme mohli nejlépe jak jsme uměli, je problém, že jsou další cvičení koncipovány na modelovku fakulty. Což je sice dobře v tom, že se tam přišlo na řadu nedostatků, které se museli změnit, na druhou stranu se opět řeší velmi malý koncept. Pokud další útok, který přijde bude prováděn jinde, jiným způsobem, jiným zbraňovým systémem, opět se policie dostane do stavu překvapení, protože tyto druhy výcviku jsou v současné době poníženy, a to se týká i výcviku AMOKu a obecně taktických postupů jako takových. Další slabinu vidím v částečném materiálním zabezpečení. Na SPJ jsme na tom asi určitě lépe jak na základních útvarech, ale stále narážíme třeba na to, že není dostatek cvičného materiálu, který bych mohl i relativně poničit v rámci zachování reálného zobrazení modelové situace. Velký kámen úrazu je financování tohoto výcvikového materiálu od munice po zdravotnický materiál. Další kámen úrazu vidím v komunikaci s měkkými cíli. Byl jsem na několika schůzkách se zástupci jednotlivých cílů, ať to byly školy, nemocnice a jiné instituce, problém vidím v tom, že tyto věci dělají lidi, kteří ten AMOK nezažili, nebo policisté, kteří byli spíše na organizačních pozicích anebo měli dlouhou prokrastinaci s touto problematikou a bohužel ty rady, které se předávají, je poznat, že se stále zůstalo pouze u teorie, než aby se projeвили v praxi a řešila se bezpečnostní otázka v praxi.

13. T: Existují nějaké konkrétní technologie nebo metody, které by mohly zvýšit efektivitu ochrany?

I3: Co se týče technologií preventivní ochrany, je využíváno našich kamerových systémů, kamerových systémů městské policie a dalších systému pro monitoring rizik, co se týče situace, kdy je tam nějaký zájem policie, protože se na místě děje nějaká veřejná akce, samozřejmě externí dovezené kamerové systémy, teď vím, že se rozvíjí možnost autonomních bezpilotních prostředků, tím myslím konkrétně drony, kterými opět můžeme napomoci ochraně. Kámen úrazu vidím v tom, že všechny technologie jsou v dnešní době závislé na mobilním signálu, což může ohrozit či snížit jejich využitelnost. Je zde otázka, zda by radši tyto věci neměli být ve vojenské kvalitě. Co se týče preventivních opatření na základě nějaké hrozby, tak kromě výše jmenovaných technologií mě toho moc nenapadá. Spíše je to o přítomnosti policistů a o jejich řádném vystrojení a vyzbrojení.

Závěrečné otázky:

14. T: Jakým způsobem by podle vás mohla SPJ zlepšit svou připravenost na krizové situace?

I3: Cvičit, cvičit, cvičit. Mít na to materiál, čas, prostory. Myslím si, že co se týče výcvikových metodik, ty nějakým způsobem nastavené jsou, tak lze akorát případně aktualizovat na základě zkušeností, konzultací a spolupracích s jinými útvary apod. Po Fakultě proběhla taktická konference. Byli tam specialisti ať už z Ameriky ART týmu FBI, ať už z běžných útvarů tam byly zástupci z Izraele, ze Španělska, Ameriky, z Asie atd. Byli to lidi, kteří měli zkušenosti s touto problematikou, protože se to v jejich podmínkách stalo. Proběhlo předávání zkušeností. Tím pádem aktualizace metodiky a pak už jenom cvičit, cvičit, cvičit. Já, pokud činnost dostanu na úroveň svalové paměti, budu ji schopný udělat i ve stresu. V okamžiku, kdy to tak neumím, budu nad tím muset přemýšlet a bude to trvat dlouho.

15. T: Co byste doporučil pro zvýšení spolupráce mezi SPJ a dalšími bezpečnostními složkami?

I3: Výměnu zkušeností, vzájemné konzultace mezi instruktory, společné výcviky s těmito složkami. Cokoliv se vymyslí na papíře, musí se odzkoušet. Tím, že může být něco dobrého teoreticky, nemusí to fungovat prakticky, například kompatibilita vysílaček.

16. T: Máte nějaké návrhy na změny nebo inovace, které by mohly přispět k lepší ochraně měkkých cílů?

I3: Centrální zaštitění výcviků ochrany měkkých cílů pro útvary policie. Bohužel narazili jsme na to, že policisté z různých útvarů základních článků policie mají jiné postupy. Takže ujednoci, a pak už jenom spolupráce, mít dostatek materiálu, prostor apod. a co nejvíce společných výcviků. Problém SPJ a policie obecně je, že má hrozně široký záběr. Chceme od tich lidí, aby byly pomalu záchranáři, potápěči a vyšetřovatelé v jednom což je obrovský problém, neboť to nejsme schopni naplnit.

Příloha č. VI. – rozhovor s informantem 4

Využití Speciální pořádkové jednotky hlavního města Prahy při zajišťování bezpečnosti měkkých cílů v městském prostředí

I4 – informant 4

T – Tazatel

Úvodní otázky:

1. T: Můžete krátce popsat vaši pozici a zkušenosti v rámci Speciální pořádkové jednotky?

I4: Na SPJ Praha jsem služebně zařazen více jak 10 let. Nejprve jsem vykonával základní pozice v družstvu a od roku a více jak 8 let jsem vykonával vedoucí činnost v družstvu. Více jak 5 let jsem zařazen služební přípravy odboru SPJ Praha.

2. T: Jak byste popsal měkké cíle a proč jsou podle vás tak zranitelné?

I4: Samotný pojem měkký cíl není nijak definován. Obecně se za měkké cíle považují místa s vysokou koncentrací osob a nízkou úrovní zabezpečení proti násilným útokům. Typicky školy všech úrovní, veřejné shromáždění, ale například i obchodní domy a další místa s velkou koncentrací osob.

Zranitelné jsou právě vysokou koncentrací osob, kdy se nepředpokládá, že by například na základní škole byl někdo ze žáků ozbrojen pro případ napadení.

3. T: Jak dlouho se podílíte na bezpečnostních opatřeních spojených s ochranou měkkých cílů?

I4: S pojmem měkký cíl jsem se poprvé setkal cca v roce 2017. Za pojmem měkký cíl se však skrývají nejružnější objekty, kterým policie ČR věnovala zvýšenou pozornost i před jejich označením za měkký cíl. Proto si dovoluji tvrdit, že se na bezpečnostních opatřeních spojených s ochranou měkkých cílů podílím od svého nástupu k Policii ČR v roce 2007.

Otázky na taktiky a strategii:

4. T: Jaké konkrétní taktiky SPJ využívá při prevenci a ochraně měkkých cílů?

I4: Z taktického hlediska jsou to obecně postupy zavedené v rámci celé PČR. Viditelná přítomnost policistů na místech s vysokou koncentrací osob nebo přímo u akce specifikované je „měkký cíl“, vyhodnocování případných rizikových osob a jejich případné kontrola profesionální výkon služby.

Z preventivního hlediska je to zapojení policistů SPJ Praha do preventivních programů na školách a v institucích se zaměřením na přípravu personálu dané instituce na situaci napadení jejich organizace ozbrojeným útočníkem. Nejedná se samozřejmě jen o reakci na samotné napadení, ale i o rady a seznámení s postupy včasné identifikace případné rizikové osoby.

V neposlední řadě je to také příprava samotné jednotky na případný zákrok proti aktivnímu útočníkovi, popřípadě činnosti spojené s reakcí na napadení měkkého cíle.

Vykonávaných činností je, ale samozřejmě mnohem více.

5. T: Jaké vybavení mají k dispozici příslušníci SPJ k ochranně měkkých cílů?

I4: V rámci evropských zemí bych řekl, že nadstandardní. Počínaje zbraňovými systémy jak jednotlivce, tak skupinového vyzbrojení. Ačkoliv nejsou některé zbraňové systémy již plně odpovídající současným trendům, je nutné si uvědomit, že jsou i v EU země kde řadový policisté u sebe střelné zbraně nemají vůbec.

Další nezbytnou součástí výstroje jsou balistické ochranné pomůcky. Každý policista odboru SPJ Praha je vybaven tělovou balistickou vestou, balistickou přilbou, nosičem balistických plátů a dalšími prvky osobní ochrany.

V neposlední řadě jsou dnes policisté vybaveni zdravotnickým materiálem jak na úrovni jednotlivce, tak kolektivním vybavením. Potřebu tohoto vybavení, jasně ukázala událost z 21.12.2023 na Filozofické fakultě.

6. T: Jak důležitá je podle vás přítomnost prvosledových hlídek a obecně policejních hlídek na exponovaných místech?

I4: Viditelná přítomnost policejních složek nejen na exponovaných místech, ale obecně viditelná přítomnost v policii v daném teritorii je z mého pohledu základní úkol policie a předpoklad prevence nejen útoku na měkký cíl.

7. T: Jakým způsobem jsou vyhodnocována rizika v konkrétních oblastech nebo událostech?

I4: Vyhodnocování rizik se věnují složky nejen PČR, které jsou odboru SPJ Praha nadřazené. SPJ Praha na rizika reaguje na základě požadavku od těchto subjektů.

8. T: Jak probíhá koordinace SPJ s ostatními složkami integrovaného záchranného systému při ochraně měkkých cílů?

I4: Z mé pozice nejsem oprávněn toto hodnotit.

Otázky na konkrétní případy:

9. T: Můžete popsat činnost SPJ při útoku aktivního střelce na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v roce 2023? Jaké byly klíčové události, kterými přispěla SPJ Praha k neutralizaci hrozby a záchraně zraněných?

I4: Policisté během uvedeného zákroku prováděli obrovské množství činností a zapojili se v podstatě do všech činností, které se na místě prováděly.

Část policistů byla zapojena do samotného zákroku proti střelci, několik policistů se zapojilo do ošetřování zraněných v nejvíce zasažené třídě. Další policisté byli zapojeni do evakuace a následného dohledání budovy. Velké množství policistů se zapojilo do zajištění perimetru budovy, střežení perimetru probíhalo následně několik dní.

Je nutné zdůraznit také činnost vedoucího odboru SPJ Praha ve štábu opatření, nebo činnost technické skupiny, která zajišťovala nejen technické zázemí štábu ve formě štábního vozidla JUPITER.

Určitě se také ale musí uvést, že na zvládnutí celé situace měla zásadní vliv výborná spolupráce všech složek na místě uvedené události.

10. T: Jaké vybavení nebo technologie byly při tomto zásahu klíčové?

I4: Především velké množství zdravotnického materiálu, který měli policisté SPJ Praha k dispozici. V dalších fázích zákroku mělo pozitivní vliv například zařízení LRAD, kterým byli informovány osoby uvnitř budovy nebo již zmíněné štábní vozidlo JUPITER.

Otázky na efektivitu a zlepšení:

11. T: Jak hodnotíte efektivitu současných opatření SPJ při ochraně měkkých cílů?

I4: Jako dostatečné. Především si je nutné uvědomit, že bezpečnostní složky v případech útoků na měkké cíle tzv. „Tahají za kratší konec“. Policie zpravidla reaguje na nastalou událost na tu jsou policisté SPJ Praha dobře připraveni.

12. T: Co považujete za největší slabiny nebo výzvy při ochraně měkkých cílů?

I4: Jak jsem již uvedl, policie zpravidla reaguje ex-post. Proto je potřeba co nejvíce sledovat dění a útoky ve světě a připravovat se na ně s maximální efektivitou.

13. T: Existují nějaké konkrétní technologie nebo metody, které by mohly zvýšit efektivitu ochrany?

I4: Zcela jednoznačně. Z technologických řešení vidím velkou budoucnost ve využívání například dronů, kamerových systémů a umělé inteligence. Další velké výzvy by mohla být využívání moderních technologií pro výcvik policistů. Například zavedení virtuální reality do výcviku, která by výrazně přispěla k posunu služební přípravy.

Závěrečné otázky:

14. T: Jakým způsobem by podle vás mohla SPJ zlepšit svou připravenost na krizové situace?

I4: Nezaspat a nikdy se nespokojit se současnou úrovní připravenosti. Jak jsem již uvedl, je potřeba neustále sledovat situaci ve světě a uzpůsobovat přípravu podle situací, které se ve světě stávají.

15. T: Co byste doporučil pro zvýšení spolupráce mezi SPJ a dalšími bezpečnostními složkami?

I4: Myslím, že spolupráce SPJ Praha s ostatními bezpečnostními složkami je na velice dobré úrovni. Další zlepšení by mohlo probíhat například cestou společných zaměstnání a IMZů.

16. T: Máte nějaké návrhy na změny nebo inovace, které by mohly přispět k lepší ochraně měkkých cílů?

I4: O většině jsem se již zmínil v předchozích bodech.